DONALDAS KAJOKAS

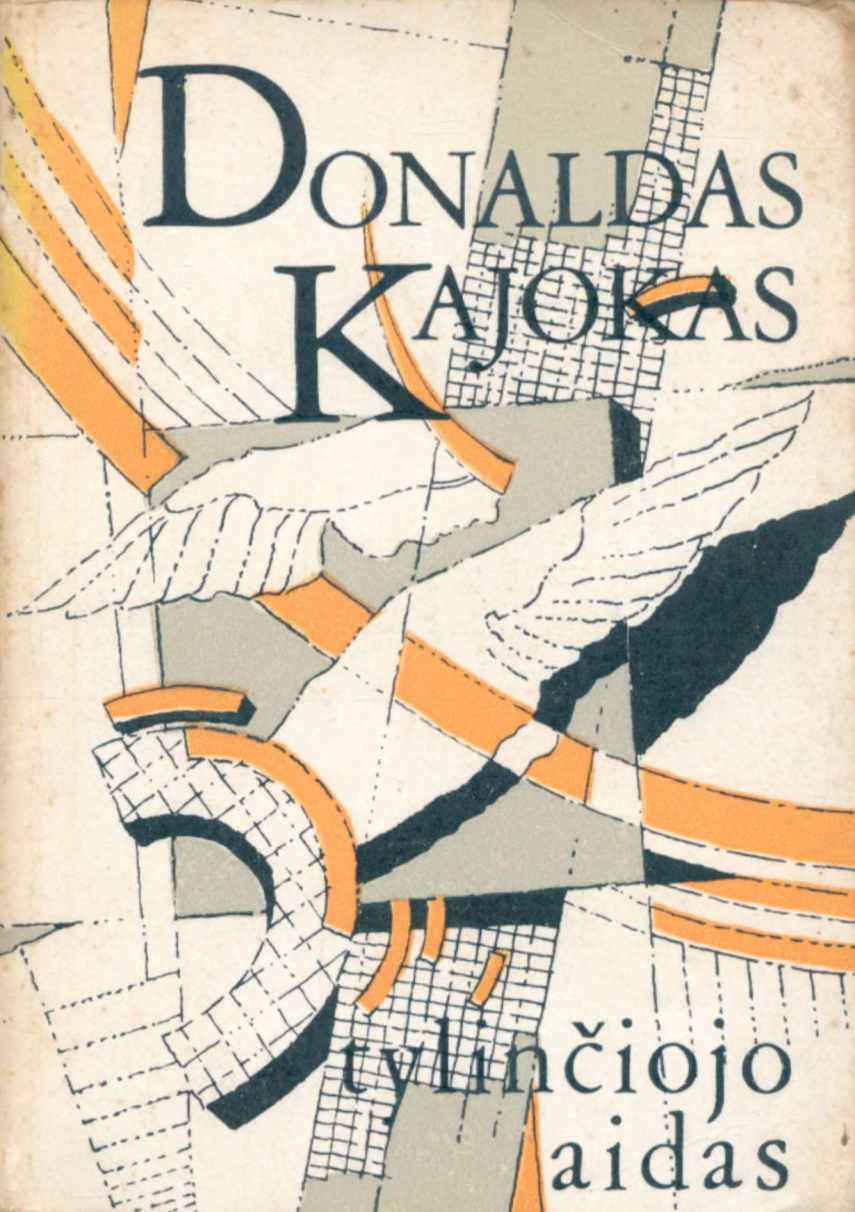

tylinčiojo
aidas

DONALDAS KAJOKAS

tylinčiojo aidas

Eilėraščiai

Vilnius 1988

BBK 84L7-5
Ka-167

Dailininkas
ALFREDAS ŽALYS

K $\frac{4702390202—111}{M852(08)—88}$ 38—88

© „Vagos" leidykla, 1988

ISBN 5-415-000388-0

AKLIEJI

Maniau neseksiu niekad paskui nieką
o nusekiau kaip inkščiantis šuniūkštis
nors vejamas buvau nors lėkė gniūžtės
patižusio sunkaus bespalvio sniego

ne tas kurį sekiau o tie kur sekė
taip kaip ir aš tie daužė šonus vijo
o tas kurį mes sekėm nieko sakė
prieisim sakė lai tik nieks nebijo

ir sekėm paskui grūsdamies niekingai
nė vienas nežinojom kur jis veda
bet žengėme per uolą ir per ledą
ir uodėm kaip šuniūkščiai šeimininką

tik niekur niekur jis nebesustojo
tolyn keliavo ir kartojo nieko
ir nuovargis pirmiems pakirto kojas
kiti dar slinko mirtinai paliegę

ir siautė pūgos darganos mus merkė
saujelė mūs beliko gal tik dešimt
gal dvylika su tais kuriuos mes nešėm
visi kiti juoduos pusnynuos verkė

pusnynuos verkė tolstantiems mosavo
paskui į puošnų ledo karstą gulė
mes juos regėjom veidrody mėnulio
o jie tenai regėjo lemtį savo

nedaug bet mūs dar liko o keli tie
kuriuos pakniopstomis bet kantriai nešėme
jie mums giedojo te šviesa jus lydi
te amžinoji žengiantys į nežinią

taip — tik saujelė liko tik saujelė
plynam lauke ir begaliniuos vėjuos
keliavo jau tik tie kurie negali
tie kurie gali gal ir negalėjo

seniai nebuvo vieno kurį seka
vien kūnai jų į vieną susiviję
vieni jie ėjo patys nieko sakė
prieisim sakė lai tik nieks nebijo

I

Valtis tarp medžių baltų

RUGIAI MĖNESIENOJE

subanguoja rugiai mėnesienoje
plaukia mėnuo skaidria valtele
ir staiga nustembi — mėnuo sieloje
o po mirksnio ir vėlei šalia

— ak tai vien tik jutimai apgaulūs
kuriais dangstos giliai mumyse
siela apčiuopiama kaip pasaulis
neapčiuopiamas tarsi dvasia

* * *

kai ramu kai nesinori nieko
kai jau viską regis ir turi
leidžias lengvas ilgesys gal sniegas
sidabriniam gruodžio pajūry
tau į delnus —
štai ir jį turi
o ramu lyg neturėtum nieko

VALTIS TARP MEDŽIŲ BALTŲ

mano valtis prikritus žiedų
tyliai plaukia į deltą išplitusią
plaukia valtis tarp medžių baltų
jau toli nuo kitų atsilikusi

jie tolyn ir tolyn nuo manęs
vis tyliau krykščia iriasi barasi
vis tyliau bedainuoja dainas
kaip vergai kad dainavo galerose

ir nutyla visai — tarp žiedų
plaukia valtis į deltą išplitusią
tyliai plaukia toli nuo kitų
taip toli kad net neatsilikusi

ASTROS

visai kitaip visai kitaip
man žydi astros jau ne taip
kaip kitados lietuj ir vėjuos
jos man žydėjo

visai visai kitaip tačiau
taip pat baltai kaip ir anksčiau
visai taip pat gal vien tiktai
todėl ir žydi jos kitaip

KAIP IR MŪS ATSPINDŽIAI NUO UPOKŠNIO

vakarėjant kantriau ir pilkiau
aš rikiuoju žodžius savo posmuos
jau kai ko netgi atsisakau —
taurios pozos metaforos puošnios
jos pradings jos pradings vos naktis
mus apglėbs per pečius juk pradings
kaip ir mūs atspindžiai nuo upokšnio

SENAMIESČIO KIEMELIS

miegok nes jau užtiško ant balkono
keli lašai saulėtekio raudono
ir tuščias dar senamiesčio kiemelis
vien dideli drugiai virš laiptų skrenda
ir susijungia sūkuriuos ir krenta
ir suvaitoja ir taip pat be meilės

EILUTĖS ANT SNIEGO

o aš apie tai parašiau
sniege tik šešias eilutes
o auštant verkiau ir skaičiau
skaičiau ir verkiau daug švenčiau
už tiesą mylėdamas tas
apgaulės šešias eilutes

ŠLAITAS

nuo melsvo šlaito rytas slėnin leidos
ir rodės tuščias negyvenamas tas šlaitas
bet vos tik mirksniui sulietėm rankas
pajutome kaip žvelgia į žvaigždes kažkas
mus švelniai švelniai lyg šakas praskleidęs

MĖNUO

kada vakaras lūžta lyg adata
groju mėlstantį lapą kaip laiką
tarp žvakidžių tarp lapių ant laiptų
virkdau fleitą ir dievas man padeda
lyg kažkur virš apleisto fontano
grotų mano dvynys kuriam leista
ne fleita šį gyvenimą — fleitą
groti šituo gyvenimu mano

* * *

niekada dar šitiek neturėjau
gal ir neturėsiu niekada
aukštos naktys akmenys žydrieji
lengvos šviesios mintys, o tvėrėjau,
rodos neateis ta valanda
kai vėl krisiu prieš tave ant kelių
taip kaip krenta į ūkus žvaigždelė
didingesnio dvelksmo užpūsta

* * *

aš taip ilgai nebebuvau tenai
kur rojaus soduos tau meldžiaus lyg deivei
dabar grįžtu o ten vien rudeniai
ir aš išmokęs jau atmintinai
bet taip ir neįspėjęs delno kreivės
kuri iš rankų lanko paleista
grakščiai kaip snaigė skaudžiai kaip bėda
prie vėtrų guolio perveria keleivį

LIŪDNA DAINA

ir mes eisim tenai baltu baltu taku
tarp gėlynų ir dūzgiančių bičių
šviečiant saulei virš rojaus svetingų laukų
vainikuoti žvaigždėtu vaikų vainiku
eisim ten be gėlos be patyčių

ir niūniuosim dainas tas pačias tas pačias
tarsi niekad iš ten neišėję
liesim pirštų galiukais gėlių galvužes
ir nubrisim per pievas kaip sapnas plačias
švelniai švelniai sūpuojamas vėjo

tik neverk mano meile neverki meldžiu
net jei niekur jau neisim juk niekur
nutremti į aklas bedugnes paslapčių
prikalti prie šaligatvių šaltu vyzdžiu
aikštėse lauksim purvino sniego

ak neverk darganoj ties gūdžiu viaduku
tai netyčia išsprūdo netyčia
tekant saulei virš rojaus svetingų laukų
vieną rytą mes eisime baltu taku
baltu baltu tarp dūzgiančių bičių

AGUONOS

vidury lauko — žiedas aguonos
mėlynas baltas skaisčiai raudonas

skaisčiai raudonas mėlynas baltas
bundančio rudenio rankom sugeltas

koks gi iš tikro žiedas aguonos —
mėlynas baltas ar skaisčiai raudonas?

mėlynas baltas ir skaisčiai raudonas
toks ir iš tikro žiedas aguonos

grimzta niūrion beprotystėn iš lėto
tie kurie bandė perprast šį žiedą

žvelgia drumstai it mėnulin plaštakė
ir klausinėjami nieko nesako

kas ten juos žino kas ten juos žino
gal jie ir kitą spalvą pažino

bet neįžiūri jau šios kur aguonos
mėlynos baltos skaisčiai raudonos

ROMAINIAI. PROCESIJA

...ir veidus jų užlieja sidabru
lietaus švariai nuplautas melsvas gluosnis
(taip tie kuriems nėra kam pasiguosti
nustebina mus spindesiu tauriu)

PALAUKSIM AUSYLO

Klavui Elsbergui

pažvelki pro liūtį — antai
kas vėl ten iš kapo pakilo?
sakai — nematai
na ką gi teks laukti akylo

gūdžioj priešo miestų nakty
ar mūsuos rauda ardo tylą?
sakai — negirdi
na ką gi palauksim ausylo

tiek laukę palauksim jei reik
apakę apkurtę paliegę
sakai — dar negreit?
na ką gi negreit vis ne niekad

ERŠKĖTIS PALAUKĖJ

lengvos prietemos laukia sidabro sietyno
vynas laukia gėrovo plaštakė naktinė
meilės žvakės o aš
raudonžiedi erškėti ledinėj palaukėj
ko tu lauki netekęs troškimų aš laukiu
ko man vėjas atneš

* * *

tavo rankos graži moteriške
vėl man priminė jaunus dagius
pieno lašas pro odą ištryškęs
toks svaigus bet kodėl nejaukus
mūsų namas į jį neatklysta
nei atstumtas žmogus nei žvėris
kokios skurdžios mūs naktys čia lizdo
nesusisuka strazdas žėrįs
varsomis neregėtų padangių
kur bučiuodamas lūpas švelnias
aš svaigstu tarp grakščių tavo rankų
ir verkiu kad jose nėr manęs

SŪNAUS PALAIDŪNO LAUKIMAS

štai ir temsta tačiau dar nedeki šviesos
aš jį noriu matyti pareinant
takeliu pribarstytu rudenės vėsos
pro kirtavietę pro apvalainą
spalio mėnesį kurs patekėjo lange
pačiame jo kraštely virš liūno
plaka vėją šaka it skenduolio ranka
gal todėl šiapus stiklo taip liūdna
neramu taip tarytum balseliais skaidriais
mums primintų vaikai seną dainą
dar palauk dar nedeki šviesos — jei pareis
aš matyt noriu k a i p jis pareina

* * *

žinau — jau savo išdidumo niekados
tu į valdingą mano meilę neiškeisi
naktim gal krūpčiosi vaitosi geisi
tikėdama kad išdidumas gelbsti tuos
kurie nubunda be mažiausio ženklo
kokie sapnai juos naktimis aplanko
bet mano žvilgsniui juos slapta išduos
vienatvės įdrėskimai tau ant rankų

MEISTRAS

aš drobėj pustoniais žaidžiau
minkštai jie liejos viens per kitą
ten tamsėliau o ten skaisčiau
ak kaip grakščiai aš jais žaidžiau
nes nemokėjau dar tapyti

bet vienąkart spalva kita
gryna prasimušė į viršų
be pavadinimo balta
balta ne ta balta kita
aš ją regėjau bet pamiršiu

kaip tą kas gyva amžinai
kas gryna it lašelis nuodo
kuo uždrausta gyvent čionai
kur tai kas gyva amžinai
mums mirksnio properšoj teduota

MEILĖS SONETAS

gyvenimas tai du aukšti krantai
įaugę viens į kitą visgi upė
tarp jų vingiuoja supasi žiedai
jos bangose ir sunkią šviesą supa

šiame krante keleivis aname
šešėlis slenka tik į kitą pusę
diena naktis diena naktis diena
ir fleitos jau lapus į upę pučia

išmokyki o meile ir mane
ištvert neperprantamam buvime
krantų lakštingala išmokyk suokti

ne tai kalbi ne tai arba ne tai
aš tegaliu išmokyti tiktai
vienintelio stebuklo — neišmokti

PAUZĖ I

prieš mirtį duos mums žodžių tų kur švyti
teisingų žodžių tobulų beveik
tik kas duos laiko dar nors tiek kiek reik
trumpam eilėraščiui ant lapo užrašyti

RUBAJATAI
APIE UŽGYVENTĄ LAIKĄ

Poetas tobulam žvaigždžių žodyne —
vien žodžių sandūros dermė atsitiktinė.
Ir dievo valkata po baltu mėnuliu
be jokios potekstės užmigęs sau statinėj.

*

Jaunystėj mėgau rudenį, dabar ruduo jau
kaip moteris, kurią seniai mylėt nustojau,
tačiau kuri su metais vis dažniau, negu
tuomet, kai taip mylėjau ją, atsisapnuoja.

*

Vien vaiko klausk, kaip delnus reik suglausti,
vien tų, kur supos geismo jūroje ant plausto,
klausk apie meilę ir — tik apie mirtį niekados
neklauski, nes nėra ko pasiklausti.

*

Bet net ir tas, šimtus pasiuntęs po velėna,
net tas, užklaustas Paskutinio teismo dieną:
„Ko atėjai į karaliją pirštais kruvinais?“,
sakys: „Norėjau rožę tau nuskinti, karaliene...“

*

Gyvenimas — nelyg maža graži salelė
beribiam vandenyne, skuba kas tik gali
salelę perbėgt, peršliaužt, peršokt mintimis,—
tik vienas kitas ilsisi ramiai prie kelio.

*

Gal tik tuomet mūs sielos kalbas, ryto drauge,
kai žodžiai patys —lyg šio medžio lapai auga,
ir tu, vėjeliui sklaidant tą lapiją, nustembi:
dangus tai plečiasi, tai mąžta — o nebaugiai...

*

O taip! man kartais norisi šią taurę juodą
išgerti, bet gyvenimas pigiai jos neparduoda,
jis sako: dar skolos už vyną nesugrąžinai,
o jau tiesi rankas į amžiną paguodą.

*

Užgesinki žvakę ir užversk psalmyną...
Ei, lanksčių eunuchų tirštas knibždėlyne,
jau valdovas bodis lūpom nekaltom,—
tempkit jam iš gatvės mergšę paskutinę!

*

Vien valios sukurtoj dorybėj — nieko gyvo.
Sakyki, kuo — sulaukęs vienišo, senyvo
savęs — save vaišinsi, jei neparagavęs net
kadais išpylei paskutinę statinaitę vyno?

*

O rudenys, kadais tokie žvaigždėti — jau kiti.
Delnai, kurie taip švelniai krūtį lietė — jau kiti.
Tiktai pakilk dėl kokio nieko trumpai valandėlei,
ir tavo vietoje prie stiklo vyno sėdi — jau kiti...

*

Lyg meditacijon nugrimzdę — iš giliai —
energiją sau kaupia seno slėnio augalai,—
nutilkim, pakeleivi, rodos, jie vieni nujaučia,
ką mes ant kelio aiškinamės tartum nebyliai.

*

Daryk ką nori — žūk, dejuok ar siausk,
apsvilintas gyvenimo, ieškoki prieglobsčio vėsaus,—
dangus nesikiša: turi čia laisvą valią.
Bet ar dėl to tau nesidaro tik baisiau?

*

Gražuole moterie iš tolių grįžusio klajūno,
kodėl tave myluoja jis tarytum grimztantis
i liūną —
vis kerštingiau, grubiau, beviltiškiau...
Nejau pajuto kito delno šilumą ant tavo kūno?

*

Kaip drugiui siausti, aistrose paklysti,— o po to?
Sparnus kupron — ir praeitį į kalną risti,—
kas iš to?
Artėja laikas tarsi klausimas be atsako, kurį gal
be jokio klausimo žinodavo jaunystė,— bet tiek to...

*

Tu klausi, kaip elgtis pasaulio šventovėj ir baugščiai
dairais... Ak nustoki drebėjęs — nėra to, kurs baudžia

ar nuopelnus sveria,— užtvindyk altorių, padek —
daryk kaip išeina... Nors aš — atsiklaupčiau.

*

Ši skandalinga nešlovė, šis juokas murkiantis,
aptingęs,
šis susipainiojęs naktų, minčių ir kaltūnėlių
tinklas,—
įduok tai kokiai moteriai — ir kas iš jos beliks!
O tau, klastinga žalsvaake, šitai netgi tinka.

*

O klajūne, žvelgiąs patikliai į prekiaujančių gatvę,
juk žinai, kad apgaus ji tave tartum vaiką, beprotį
ar latrą,
bet ir vėlei už viską užmoki savim, o kažkas
mandagiai
vėlei vietoj pasaulio vienovės tau įbruka miesto
vienatvę.

*

Jei nesėdėčiau po medžiu, sakai, mieloji,
kaip žmogus gyvenčiau...
Bet gal nė vienas neišvengs dar prieš gimimą
nupintų jam pančių,

net tas, kurls įsivaizduoja narsiai kovojąs
su likimu,—
tik surištas jis minkštesniu mazgu, neįsirėžusiu
tarp menčių.

*

Kas miršta — amžinai pakrantę šią praranda.
Kas gyvas — regi vien sapne aną, nežinomą pakrantę.
Nesidrovėk išgerti meilės taurę,— prie kurių
priskirt nuo jos apsvaigusius — net dievas
nesupranta.

*

O broli, kuo giliau aš į save grimztu,
tuo vis daugiau ir tavo bruožų erdvėje toj atrandu,
kol pagaliau joje — pilnoj tavęs — ir jos pačios
nelieka...
Vien esantis. Tačiau nei aš, nei tu.

*

Nerūstauk, bičiuli,— kam keikti naktis ir dienas,
mums šiandien gal vyno, o ryt vien vandens teatneš,
nuteis ar išteisins — ak ko tik šioj žemėj nebūna! —
vien laisvė visad tebūnie toje pusėje grotų, kur mes.

*

O skendinti šilkuos valdovo mylimoji,
kaip skurdina tave kalba dvariškių prakilnioji,—
nesidangstyki ja, o pasipuošk verčiau
tarme, kuria dar ligi šiol sapnus sapnuoji.

*

Aš taurę perpyliau — ir nuriedėjo lašas
siaura auksuota kojele,— nepastebimas, mažas
lašelis, kai šalia tiek vyno... Per vėlai tesupratau,
kad vien tik jis palaimą būtų man atnešęs.

*

Čia virpa virš stogų, ten virš kapų žvaigždikė,—
ak taip pat!
Naktis tuščia ir sklidina kitaip kiekvieną sykį,—
o taip pat.
Girdi, šalia kažkas pikčiau nei mes likimą keikia,
bet neskubėk, brolau, gerai įsiklausyki,—
jau taip pat...

*

Tu — mano, angele! Aš — tavo, o šėtone!
Tačiau tik čia ir tik dabar, nes juk po to mes
kas sau pradingsim be žinios, vos tik mana širdis
įskils kaip skyla vėlų rudenį kaštonas.

*

Mieloji, šiąnakt vyną gerti man negėda,
vien vynas išstumia iš mano sielos gėlą
kaip žiemą išstumia pavasaris, ir jau —
ant tos šakos, kur staugė vėtra — paukštis gieda.

*

Mus visos puotos apvilia, deja.
Taip pat ir kasdienybė... Bet su ja
keliaujantis nors retsykiais išvysta
ugnelę ar šermukšnį migloje.

*

Gal kai sustosim ant svarstyklių mums skirtos
lėkštės —
ir mes, ir tie, kurie pakirdo iš mirties,—
gal tik tada suklyksim: siaube, kas atsvers mus —
tiek mūsų daug, ir tiek mažai vilties!

*

Už nuodėmes, net už tas, kur man patiko,
neduosiu tau, lemtie, nė pažaliavusio skatiko,—
o taip! — prie jų mus traukia kerinti jėga,
tačiau tik ta, kur traukia auką prie žudiko.

*

Pažvelki į save, žmogau: išsisklaidei į šimtą
beverčių reprodukcijų, jos kaip miražai sąmonėje
plinta,
ir nieks nepamena paveikslo tokio, koks yra,
o daugelis net tiki, kad originalas sunaikintas.

*

Jei švenčiančių būrelin koks rimtuolis įsisuko,
bičiuli, gal verčiau mes iš trapių baltų degtukų —
tuo tarpu, kol jis amžinuosius klausimus išspręs —
šalia taurės sudėkim daug gražių namukų.

*

Kuris tave sutvėrė — tas ir išardys tave.
Iš nieko sudėta ši mirksniuos skendinti galva,
šita lengvoj akių migloj nugrimzdus siela,—
tik įdėmiau pažvelk į veidrodėlį — anava...

*

Pamirškim apie paslaptį, brolau, skurdžias žinias,
ties jos riba labai keisti dalykai dedas, nes
kuo ištiri daugiau, tuo paslapties daugiau
vis atsiranda,—
o perkelk, dieve, dėsnį šį į vynuogynų statines!

*

Ko tu blaškais kaip lapai nuo rudens apgirtę,
tai plūsties, tai meldies, o kas išdrįs išgirsti,—
gi nebėra šioj žemėj tavo angelo seniai,
vos tik gimei — jis ir išskrido tau išrūpint mirtį.

*

Sakai, gyventum amžinai, bet pasvarstyk, ar verta
laisva valia užsidaryt į ankštą amžinybės gardą?
Jei dienąnakt kas nors žiūrėtų į akis — ilgiau
kaip vieną amžių net dievai neužsimerkę neištvertų.

*

Kol vyno negeriam — galvojam vien tik apie spalvą
jo auksinę.
Kai geriam jį — galvojam apie viską, tik ne
apie vyną.

Nejau, brolau, taip niekados ir neišmoksim
džiaugtis tuo,
kas būtent šią sekundę mūsų smegenis svaigina?

*

Mirtis — dar ne karalija, mirtis — tik vartai...
Karalija kitur — pati savy — be vardo.
Sakai, poezijos garsuos jos gaudesį girdįs?
Deja, tai ne iš ten. Tai gausmas žemės varpo.

*

Kiek daug draudimų jums, sargai, pavyko
tarp dovanų įdėt į mūs kiekvieno vygę,—
gal didžiuma iš jų yra ir neblogi,
tačiau keli, tikrai žinau, kad niekam tikę.

*

Mes raudam, krykščiame, niūniuojam rūsčią dainą,
mes miegam meilėje... Kol nenubusime savaime,
prašau, nežadinkite mūs trimitais įsakmiais,
nešaukite sapne: „Stot! Paskutinis teismas eina!"

*

Tenai, kur vien tik ašarų griuvėsiai toly
juodavo vakare, pažvelk nubudęs — stovi
aukšta, erdvi, paguodos kupina
diena tarytum švytinti šventovė.

*

Atleisk man, kad karūnavau tave vien žodžių karūna,
po kojom žiedlapius barsčiau, meldžiaus metafora
puošnia,—
tuomet, deja, aš dar nesupratau, jog viso šito
tiktai eilėraščiui užtenka, Tiesai — ne.

*

Ir po tavęs plauks vandenai, žydės sau gėlės,
nurausvins vakaras uolas ir dumblo dėlę,—
jei vertas kas stebuklo vardo — tai vien tai,
nes visa kita — gal tik pasakėlės.

*

Poezija yra daugiau, negu krūvon sudėjus viską.
O viskas dar daugiau, nei ji,— matai,
kaip skaudžiai tviska
dangaus taurėj raudonos žaros, gal todėl šneku
nei šį, nei tą, šuneli, tau šį vakarą, o visgi...

II

Tylinčiojo aidas

TYLINČIOJO AIDAS

„Ar nematėte to, kurį
myli mano širdis?“
Giesmių giesmė, III, 3

SVEČIAS

Kieno aš svečias šiuose nesibaigiančiuose soduose? Tarnai įspėja kiekvieną mano norą, nematomi muzikantai groja naivią melodiją ir jos kerų sušildyta pradeda skleistis nepatikli mano siela, grakščios šokėjos lanksčiais savo kūnais atkartoja slapčiausius kelius ir klystkelius, kuriuos dar mena nuvargusios mano kojos, bet jau baigia užmiršti senstantis protas,— kieno aš svečias šiuose nesibaigiančiuose soduose?

Laukiu, gal pasirodys tasai, kurio valia buvau sutiktas su karališkom iškilmėm, džiugina mano širdį tolumoje skendinčios marmurinės dievų skulptūros, kadais jų sapnuose meldžiau, kad tik suteiktų man tą džiaugsmą, dabar prašau: tik neatimkit iš manęs šio džiaugsmo,— kieno aš svečias šiuose nesibaigiančiuose soduose?

Akys, apsipratusios jaukioje prieblandoje, pradeda išskirti be garso judančias figūras, kurios iš tolo mandagiai mane aplenkdamos neša tauriausius gėrimus, brandžiausius neregėtų medžių vaisius, nu-

stebęs matau, kaip kartas nuo karto prasiveria migloje skendinčių rūmų slaptosios durys, kaip pro jas — tarsi nesuvokiamas ilgesys į troškimų išvargintą širdį — sodan įplaukia tyli mėnesienos muzika ir gintariniais lašais sustingsta ant liauniausios jazmino šakelės,— kieno aš svečias šiuose nesibaigiančiuose soduose?

„Šiandien tu suvalgei tiek duonos, kiek tau buvo skirta — nė trupinėlio daugiau, nė trupinėlio mažiau,— tad ko gi tikies dirgliai dairydamasis į rūmų pusę — negi jų menėse ką pametei?"

„Ko tu delsi? Dar viena ryžtą nuplaunanti mėnesienos bangelė — ir jau niekados sužinot neišdrįsi, kieno svečias esi šiuose nesibaigiančiuose soduose!"

KĄ GI DARYTI? Tarnai įspėja kiekvieną mano norą, švelnių melodijų garsuos tarsi teisėtas sodo pumpuras ruošiasi skleistis prieš daugelį amžių nepatikliai susigūžusi siela, o aš — kaip ir visi paklausę — jau pradedu nujausti, kad man gal ir užteks drąsos ir žmogiškų jėgų nueiti lig slaptųjų durų, tačiau pritruks jų, kad nugalėčiau proto išdidumą ir į duris nedrąsiai pasibelsčiau,— juk nežinia, kieno aš svečias šiuose nesibaigiančiuose soduose...

DRUGELIS

Trumpalaikis džiaugsmas kaip širdy suspurdėjęs drugelis neša mane,— neklausk, ak neklauski, dėl ko taip, ir ką gal galėtų tai reikšti, aš pats dar nespėjau paklausti, neskaudūs, perregimi jo sparnų galiukai, spalvingi ir lengvi jo išsipildymai, kada nors visa tai baigsis, bet kol kas — tarsi kvailą auksinę dulkelę — neša mane šis trumpalaikis džiaugsmas,— ar aš žinau į kur?..

KELIAUNINKAS

Jie rodo pirštais į mane, kikena, kuždas, koks aš skurdžius... Bet argi ne mano šios gintarinių karolių pynės, ritmingai banguojančios ant sutiktos kaimo mergaitės krūtinės, argi ne mano šie iš slaptųjų kasyklų išvogti rečiausi brangakmeniai, puošiantys prie rotušės sustojusios karietos dureles, argi ne mano net šis žalio aukso žiedas su padirbto perlo akute, klastingai žybčiojančia ant vienišųjų užeigos šeimininkės piršto, sakyk, argi man uždrausta grožėtis įvairiaspalvių kristalų gelmėje užlūžtančios šviesos kibirkštėlėmis,— o ne, valdove, ne! — man uždrausta tiktai parduoti turguje tą grožį, tiktai parduot! — bet kam man tai,— gi dar nesu nusigyvenėlis kaip tie, kur rodydami pirštais kuždas...

DAINUOTOJAS

Tik neversk manęs anksčiau laiko dainuoti paprastos dainos, mano balsas dar nepasiruošęs, nors jau moka išgauti rečiausius garsus, negirdėtus, juos išskaidyt į tūkstančius atbalsių, į mirgėjimų begales, į savo gelmėn nusileidusių atspindžių prislopintą švytėjimą, tačiau kiek kartų šį balsą išsėmęs buvau ligi dugno, tiek kartų dugno neradau,— neskubink balso, ak, nesusargdink jo, kol kas ne jo jėgoms visu savim sukilti prieš tave ir savo pralaimėjimą paversti mūsų pergale,— prašau, neverski anksčiau laiko dainuoti paprastos dainos, nes tie, kur privertei — balsą ir galią prarado, daina jų išnyksta anksčiau nei nutyla, jie — baikštūs minios prasisiekėliai vandeningom driežų akimis, laimingi kentėtojai — vaikšto dabar po muges, vieni išsipustę, kiti prisipaišę ant pusnuogio kūno randų — apmokami nesamo triumfo dainuotojai, apmokyti žiopčioti vaikišką veidą nutaisius, ar girdi, kaip stena seniokiškai jie aikščių centre ir negalią savo daina paprasta pavadina, o tuos, kurie bando ausis užsikimšti ir savąją dainą išgirsti, jie veja ir pjudo, ir teisia — ir remiasi tavo vardu,— neskubink, neversk mūs prieš laiką dainuoti dainos paprastos...

ŠERMENYS

Nedeki žvakių, užgesink žvakes,— jei panorės, net ir tamsoj akliausioj jie kelią ras į ankštą tavo būstą, tiktai nedeki žvakių, užgesink žvakes, jei jas jau uždegei vidurnaktį pašokęs, tikėdamasis taip greičiau juos prisišaukti, padėti tamsoje atskirti langą nuo žvilgančios blyškiom žvaigždėm pusnies,— ne gailestis ir ne užuojauta, o suktas ir godus pirklys tavy nubudo — baimė! — bet nelaimingos bus tos rankos, kurios vidurnakčiuos giliausiuos galvūgaly ne žmogui dega žvakę!

ATKLYDĖLIS

Kas man tavo kalba, jaunas šios užeigos girtuoklėli, kas man tavo išpažintis? Nesu aš guodėjas, ir metai jau mano ne tie, kad iš skausmo gurkšnočiau čia vyną, tau dar skausmas gražus, jis dar kviečia tave, dar vilioja į tenai, kur nėkart nesi buvęs, tu slapta net vilies, kad iš to ir naudos gali būti — tereik išradingai priderint, ir pavirs jis egzotišku užjūrių papuošalu neišvaizdžiai tavo sielai,— kas man tavo kalba, kas man tavo išpažintis, jaunas šios užeigos girtuoklėli!

Štai užeina sniegai, štai lietus juos nuplauna — ir balto puošnumo nė ženklo; štai sustingsta lietus ir baltieji sniegai jį pridengia,— kas man tavo kalba, kas man tavo išpažintis, jaunas šios užeigos girtuoklėli, nesu aš guodėjas, o ir metai jau mano ne tie, kad pigiam erzelyne iš skausmo gurkšnočiau čia vyną, tau dar skausmas kiloks, jis dar tirpsta vyne ir putoja, prie taurės jau pramokai nekęst, bet dar mokaisi tik — lyg per prievartą amato — tyliai kentėti,— kas man tavo kalba, kas man tavo išpažintis, jaunas šios užeigos girtuoklėli...

KRANTAS

Didelis ir tuščias mano troškimo indas,— o valtininke, perkelk mane į kitą krantą, aš jau pabaigiau tvert savo naktį, jau pradėsiu tvert savo dieną, perkelk, valtininke, mane į kitą krantą.

Girdėjau, ten meilė pranoksta mano jėgas, išmokytas priešintis meilei, sako, ten bučinių spalvingų paukščių daugiau, negu mano širdyje šakų jiems nutūpti, bet paskutinio mano troškimo indas — ak, koks jis didelis ir koks dar tuščias! — perkelk, valtininke, mane į kitą krantą.

Ar tiesa, jog tenai nėra dviejų vienodų, kaip nėra ir dviejų skirtingų, ar tiesa, kad niekas ten nemylimas išskirtine meile, nes meilė negali būti išskirtinė, nes meilė visados išskirtinė, visi daiktai ir mintys visos, ir gyvybės to kranto karalijoj lyg nereikalingos, jos tarsi užmirštos našlaitės, tarytum blyškios žvaigždės mėnesienos potvyniuos, o kiek gailesčio ir pasitikėjimo tame nereikalingame, toje našlaitiškoje užmarštyje! — perkelk, valtininke, mane į tąjį krantą.

Leiski man alsuoti tenai, kur kasdienio buvimo budėjimas gražesnis už stebukluose skendintį sapną, leisk man nuvargti tenai, kur vakaras su rytmečiu

džiaugsmingai krykštaudami supas erdviose vidurdienio sūpuoklėse ir jų širdžių varpeliams atsargiai atliepia tveriančiojo sielos varpas, sugaudęs plačiai ir galingai — tarsi paskutinio troškimo indas — toks didelis ir vien todėl, kad sugebėtų atsiliept — jau tuščias...

Perkelk, valtininke, mane į tąjį krantą.

APIPLOVIMAS

...Nevilties sklidinos mintys pavirsta dviem švelniais delnais, giliaisiais meilės vandenimis apiplaunančiais tavo išsekusį kūną, o raizgiuos jausmuos tęsinio neradusios šaknys išauga į paprastą medį, metantį šviesų šešėlį ant tavo vokų, užspaustų man niekad nepatirto miego bučiniu, o laikas, kuris iš visų pusių grasino užpūsti besilpstančią mano gyvybės ugnelę, pakeičia kryptį ir nuolankiai suteka į minkštas, tarsi jūra banguojančias, amžino guolio formas,— ilsėkis ramybėje, aš perspėsiu savo draugus, kad jie nešnekėtų per garsiai, aš nukabinsiu nuo langų vėjo daužomas geležines langines, suvarysiu į giliausius požemius ant grandinių besiblaškančius šunis, pamaitinsiu duobkasius ir priešų nusamdytus maištininkus, kad jie tau miegant neskanduotų turgaviečių smuklėse nugirstų šūkių,— ilsėkis ramybėje, suteikęs garbę šiems namams, į kuriuos keliaudamas pakėlei bevertį pinigėlį, numestą į dulkes, kaip varguolis nuolankiai nusilenkei ir pagarbiai su šypsena pakėlei, nes nenorėjai įžeisti to, kuris didiko mostu numetė jį tau po kojom, tikėdamasis taip tave pažemint, ak, jis matyt dar nesuprato, kad galima pažeminti tik tą, kurio karūnai vis dar trūksta vieno akmenėlio, tačiau ar gali kas pažeminti tave, kurio žinioj visi pasaulio turtai, visi — lig pas-

kutinės mėnulio smiltelės, spindinčios net švariausiu sapnu nepaliestoje vandenyno pakrantėje; visi — ligi paskutinės paklydėlio minties, pavirtusios beribio gailesčio delnais, apiplaunančiais tavo kūną; visi — ligi paskutinio šio pasaulio mirksnio — minkščiausiojo pagalvio, kuris bus atsargiai padėtas tau po galva,— visi visi nesuskaičiuojami pasaulio turtai iš to beverčio pinigėlio, kaip paskutiniam vargetai tau numesto į mūsų kelio dulkes.

NAKVYNĖS NAMAI

Ko sėdi, bičiuli, pačiam tolimiausiam kampe, ko slepi savo veidą šešėlyje? Slinkis prie židinio — vėjas už lango ir lietūs, naktis tik prasideda,— ko sėdi, bičiuli, pačiam nuošaliausiam kampe? Bijai, kad židinio šviesoje neišvystume tavo skurdo? Pažvelk į mus — ar žemėje kada matei dar didesnių neturtėlių? Gal tu bijai, kad židinio šviesoje nepasijustume elgetom, apakinti tavo rūbo puošnumo? Pažvelk į mus — ar nesam mes sėdėję kaip lygūs tarp lygių net su pačiais pasaulio galingiausiais? O gal bijai, kad židinio šviesoje neatpažintume tavo nežemiško veido? Pažvelk į mus — ar mūsų šypsenos tau nieko nebesako, ar nekužda jos tau: praeinančio praeinančiam... Slinkis prie židinio, vėjas už lango ir lietūs, naktis tik prasideda, ko sėdi, bičiuli, pačiam nuošaliausiam kampe, ko slepi savo veidą?

PAKLYDĖLIS

Aš nežinau, kas man dikluodavo žodžius, kuriais lyg karštligėj meldžiausi ir bijojau, kad tik dangus maldos tos neišgirstų, aš nežinau, kas stovėdamas už nugaros vis užpūsdavo žvakę, vos po įsismaginusia plunksna sudejuodavo žodis kaip vardas, patekęs tarp svetimų jam savo brolių, aš nežinau, kokia jėga braudavosi per mano minčių jaunuolyną, galop palikdama mane aplaužytą, išsekusį ir tuščią, o į jos vietą be gailesčio sunkdavosi nerealus, bet realiai įskausmintas paklydėlio miegas,— aš nežinau, aš nežinau ir nenoriu žinoti, nes trokštu tik vieno: atversk mane į vienovės tikėjimą, mane — dieną naktį apsėstą to banguojančio ritmo, išvaryk jį tarsi piktąją dvasią iš karščiuojančių smegenų, meldžiu, atversk į prarasto tikėjimą, kuriame aš nepasigesčiau to, kas nepastebimai iš manęs buvo atimta, kuriame nejausčiau pasibaisėtino pertekliaus to, kas mainais buvo įbrukta kaip brangus, bet nevykęs pakaitalas, nes kas iš to, kad šiandien jau tariuos, jog moku mirti, o šiandien dar nereikia, jeigu rytoj, kada reikės — jau nemokėsiu,— ak atversk mane į esančio laiko tikėjimą kaip kad mano ranka kada nors atvers švarų sąsiuvinio lapą ir jame neparašys nė vieno žodžio, tik atsargiai — nepastebimu judesiu — išbrauks visa, kas nereikalinga.

KRYŽKELĖ

Paeiliui — po kambarėlį, po kertelę — kasnakt sapnuodavau visus tavo namus; po šakelę, po mėnesienos lopinėlį — visus tavo sodus, tačiau tavęs aš niekur neišvydau,— kur tu buvai? Dabar — vaikams palikęs sapną kaip elgetą, kuris prašydamas dalina — sėdžiu judriausioje kryžkelėje tyliai klausinėdamas: pagal kokią žymę tave atskirti, kai čia tiek daug praeinančių skirtingom kryptimis, ir kiekvienas turi po suklastotą ženklą, kurį slepia taip apdairiai, taip uoliai, kad jį kiti tarytumei netyčia pastebėtų ir iš nepaprasto slaptumo jo suprastų: štai šis — vienintelis ir tikras!

Bijau — galiu išsekintas laukimo apsigauti, galiu nusekti paskui vieną jų, kad ir paskui šį padegėlį, kuris nuo laužo paskubom pakyla ir — kad niekas jo nepasigestų — išbrauktas iš visų pasaulio sąrašų — sutaršytuos raudonuos plaukuos nusineša į tolumas ledinį traškesį ugnies; kad ir paskui šį išpuoselėtų manierų jaunuolį, ant kurio peties tupi raumeningas troškimų paukštis ir lenktu plėšrūno snapu pasimėgaudamas plėšo savo šeimininko smegenis; kad ir paskui šį seną ištvirkusį sielos pavargėlį, kuris plieniniuose vienatvės gniaužtuose gal pir-

mąkart pajuto, kuo skirias meilės aimana nuo aimanos gašlumo; pagaliau kad ir paskui šį mergaitiško veido maištaujantį įsibrovėlį, užsiiminėjantį dievyste ir liūdnu pranašo amatu, nors jo tuščiose akyse parašyta: kaip radom, taip paliksim,— bijau, galiu nusekti paskui vieną jų, net paskui patį neverčiausiąjį ir apgavystės niekados nepastebėti, nes kaip gi man tave atskirti, kai tiek praeinančių šia kryžkele?

Žinau — nieko nėra paprasčiau, ir gal kaip tik todėl, kad nieko nėra paprasčiau, palikęs beblėstančią sapno žariją vaikams, plevenant nuojautai jau už atsakymo, šioj kryžkelėj vien šypsena aš klausiu: sakyk, ar tai ir esi tu?

VARTAI

Kaip viskas paprasta: belsk ir bus atidaryta! Bet kuo gi man belsti, jei protėvių aistros supančiojo mano rankas ir kojas, jei sunkios mintys nusvarino galvą, o liūdesys baigia krūtinėj užlieti vos vos alsuojančią esančiojo širdį,— kuo gi man belsti, jei šimtmečių melas išplėšė liežuvį, jei tuščias Šiandien ir baisus Rytoj prirakino prie gėdos stulpo per du žingsnius nuo vartų, o neviltis, apsimetusi gailesčiu, išmušė iš rankų šakotą keliauninko lazdą,— o, kaip viskas paprasta! — bet kuo gi man belsti šią žvarbią ir lietingą, ir jau paskutinę naktį tiktai per du žingsnius nuo vartų?

GIRAITĖ

Ilgai ėjęs smilkstančiais širdies sąvartynais aš pasiilgau gražios giraitės, į kurią įžengęs ištarčiau: „Taika ir ramybė šiam prieglobsčiui!", ir niekas nesuabejotų: „Ar tikrai tai turi savo sieloje?"

Ilgai ėjęs aš taip pasiilgau gražios giraitės, kurios švelniabalsis upelis niūniuodamas plautų man kojas, o aš vaikiškai krykštaučiau, žiūrėdamas, kaip voverės liepsnojančiais kailiukais uždega vėlyvos vasaros lapus ir užmigčiau žiogams ir lakštingaloms tarpusavy kalbantis,— o ne, tai ne nuobodulio sklidini turtus praradusio didiko prisiminimai, tai šviesiai liūdnas ilgesys gražios giraitės, kurioje nenulaužta nė viena šakelė, o saulės geltonas teptukas per dieną ant samanų minkštais pustoniais tapo skylėtą, vis naują ir naują — tą patį šešėlį, aš pasiilgau prieglobsčio, kur upelin nukritusio kankorėžio sukelta bangelė išlipa į krantą ir nerūpestingai tarsi mergytė nubėga smilgų viršūnėmis, prieglobsčio, kur galėtų nurimti tai, kas ne į Ten bekeliaujant įsisiūbavo sklidinoje sieloje, nurimti kaip vanduo kad nurimsta atsargiai po medžiu pastatytame inde su persiliejančiomis vaivorykštėmis, aš pasiilgau, bet patikėk, tai ne nuobodulio sklidinas įskaudinto nusigyvenė-

lic ilgesys, žinau, kad svaigdamas nuo švelnių, tauriai persipinančių formų žaismo, vėlei imčiau ilgėtis to, kas stingdo ir degina, nutvilko ir nusvarina, tačiau dabar, ilgai ėjęs smilkstančiais širdies sąvartynais, patikėk, aš taip pasiilgau gražios giraitės...

MYLINČIOJI

Iš žaliųjų rūtytėlių,
Iš gvazdikų, razatėlių

Mylėk mane! — ar tu žinai, koks stangrus mano kūnas, kokie svaiginantys juodos vėtros sklidini mano plaukai, kokios atlaidžios mano akys, droviai stebinčios tave pro užuolaidos kraštelį, ak, kaip sudilgsi gomuryje saldumas — lyg pirmą kartą lūpomis palietus naujagimio lūpų kamputį, ak, kokios nelytėtos, motinystės stebuklo laukiančios mano krūtys, kokia karšta, begalinio troškulio nurausvinta mano prisirpusi burna,— mylėk mane!

Ar tu žinai, tik vieną kartą atsainiai į mano pusę tepažvelgęs, į kokias tolumas nukeliauja mano svajonės, vos išgirdusios menkiausią gandą, kad šiąnakt į tas tolumas keliauti žada tavo sapnas, o jo nesutikusios, ak, kaip greit, kaip lengvabūdiškai greit mano svajonės įsitikina, kad ir joms nėra ką ten veikti, ir skuba slogios nuojautos rykštelėmis plakamos atgalios, kur aš mieguos dejuodama kuždu: mylėk mane!..

Ar tu žinai, kaip aš — šviesios vilties netekusi, tamsios vilties sklidinoji — barstau savo kūną ir balti pradėjusius plaukus kvapniomis atminties žiedadulkėmis, po vieną suneštomis į vis gilėjančias

mano delnų raukšleles, ar žinai, kaip aš dairausi pavasariais vos vos prasimerkusiomis žilvičių kačiukų akelėmis į pažliugusį kelią, kaip pašoku vidurnakčiais, susapnavusi slopų tavo vaitojimą, pašoku klejodama: palauk... aš tuoj... aš pasistengsiu...

Ar tu žinai, kaip vieną rytą nudžiugau, išmokusi save apgaudinėti, ar žinai, kad aš tik apsimetu neapkenčianti tų, kurie sako, jog vakarais po kaimo gatvelę sklando visai ne tavo meilės prisipažinimas, aš juk pati žinau, kad tai tik mano meilės aidas nuo skliautų tolimiausių sugrįžta ir vien mano stebuklo laukiančiose ausyse pavirsta tavo balsu, vienai man kuždančiu: mylėk manel — aš tai žinau, aš tai žinau, mielasis, aš tik apsimetu nekenčianti tų, kurie nepatikėjo, jie nekalti, jiems tik trupučio gailesčio pristigo, atleisk, jiems kaip ir man, ir kaip aš kad atleidžiu, ir leisk, neuždrausk tarsi raganai sielos vidurnakčiuos tyliai kartoti:

bitele pilkoji,
saldų nuodą nešančioji,
atminty lekiojanti,
drobule užklojanti,—

mylėk mane, mylėk mane, mielasis!..

VYNO PILSTYTOJA

O vyno pilstytoja, o taurių dalintoja! Kaip tau apsakyti esančio sielos paslaptį, jei ji visąlaik kelyje tarp dviejų žodžių: vienas pasako dar per mažai, kitas jau perdaug, — ak, pernelyg abu jie teisūs ir teisingi, kad nepaklystų, vesdami į tiesą... Gal vien todėl iš tavo pripiltos taurės šypsodamas aš nugeriu po lašą, po mažą svaigulio lašelį, žinau, vos tik išvysiu tuščią dugną — taurę į šukes, į nesudylančias visatos dulkes, kurios nelyg žiedadulkės baltai baltai nuguls tavuosius plaukus, tavuosius, o vyno pilstytoja, meilės dalintoja, guodėja, bučiuotoja rankų, sudaužiusių taurę...

ATSISKYRĖLIS

Aistringa, bet švelnia naktim ir gaiviomis atsidavimo rožėm dvelkiančiame guolyje ryžtingai atitrauk rankas nuo meilės ir pasitikėjimo išsiilgusios moters krūtinės, — tik tada tavo rankos taps laisvos ir pasiruošusios priimti tikrą dovaną.

Žutbūtinių kautynių sūkuryje, skaidriausioje įkvėpimo sekundėje, gūdžiausioje girioje, — visur ir visada — rask jėgų paleisti iš savo delno patiklią vaiko rankutę, prisiversk numesti kardą į purvą, plunksną į kampą, net jeigu tuo metu po ja rikiuotųsi žodžiai, kurių erdvė didesnė už visą tavo menamą gyvenimą, — tik tada, tik tada tavo rankos bus laisvos ir pasiruošusios priimti tikrą dovaną.

Ir nuo tos dienos nėkart neprisiliesk prie įnagio, prie duonos riekės, prie rugiagėlės mėlyno dugno, atstumki šventėje su šypsena pasiūlytą tau taurę, lauk ištiesęs tuščius delnus, dieną naktį lauk, ir jeigu visa tai išpildysi, jei verkdamas išvargsi, vargdamas išverksi, bet išpildysi, žinok, nelaimingasai, tu būsi jau seniai nevertas mano dovanos.

IŠ KUR ŽINAI APIE TAS DURIS, JEIGU SAKAISI NEŽINĄS, KAS TAVO SIELOJ DEDAS?

Patark, ką man daryti, kai durys neužrakintos, bet šeimininko nebėra namie, pasakyk, ar galima tuose namuose pasislėpti nuo lietaus ir persekiotojų, nusimesti permirkusius drabužius, nusijuosti kardą, išpilti pelkių vandenį iš fleitos ir nakčiai atsigulti į tamsiausią kertę, pasakyk, ar nesupyks šeimininkas, kad aš pamačiau jo namų netvarką ir skurdą, kurį jis nuo visų tiek metų išradingai slėpė, ar nesuprasiu apie jo praeitį ir slapčiausius ketinimus to, ko jis nenori, kad suprasčiau, ar neprarasiu jo pasitikėjimo ir meilės, — patark, ką man daryti, kai durys neužrakintos, bet šeimininko nebėra namie?

SUŽIEDUOTUVĖS

Tavo sužieduotuvių iškilmės buvo puošnios ir linksmos, liejosi vynas, apsvaigusių rylininkų ir elgetų minios šlaistės po kiemą, aš gulėjau laukuos, beprotystės ligos paguldytas ant smilkstančio šieno, ir tyla atkartojau dainas, kurios mano klausą pasiekdavo, bet siunčiau aš jų aidą, gailestingoji, ne į tavo — į priešingą pusę, atsigrežęs į kelią — gal išgirs kas, gal žodį ar kriauklę prie lūpų pakels ir užgros tavo iškilmių dainą, atsukęs mums nugarą — tolin.

VASAROS VAKARAS

Pakaks šiai dienai... Nepersistenk, bičiuli, negalima mums pervargti — svarbiausias darbas ilgas, mums nevalia laimėti mirksnį, o prarasti dieną, eik pailsėti, kad rytoj nubustum kupinas jėgų ir sveiko ryžto, nebesuvaldomos aistros lošėjų genami lai plėšos tie, kurie dar neatrado, ką šioj žemėj veikti: šiandien, apsisvaiginę užnuodytu sėkmės vynu, jie stengias už visus labiausiai, o ryt į visa tai numos ranka, nenusimink, lai bado jie tave paniekinamų žvilgsnių adatėlėm, lai juokias kaip iš prasilošusio — iš vargetos, jau slenkančio link vakarinės saulės skutų pilno guolio, lai džiaugias laikina sėkme ir godumu, kurį jie išdidžiai vadina ištverme, tegu laimikį mintyse skaičiuoja, netruks tas laikas, kai jie peržengs ribą, užu kurios ne sielos mūšiuos, o aistrų peštynėse laimėti pinigėliai į pralaimėjimo aruodus byra, kiekviens be meilės atkovotas mirksnis — šimtais atsitraukimo žingsnių virsta, — o taip! — jie kartais naktimis triukšmingai švenčia pergales, bet niekados nešvęs likimo, — jau vakaras, nepersistenk, bičiuli, negalima mums pervargti svarbiausią darbą dirbant.

PAUZĖ:
TIEK, KIEK GIRDĖJAU
IŠ PRAEINANČIOJO DAINOS

.....
.....
žydra žvaigždele debesy
gležnute ar esi?
.....
aš nežinau ar dar esu
bet nuo manęs šviesu
.....
.....

KAREIVIS

O mano našlaujanti nuotaka, kur eini baltu pajūrio smėliu? Musų guolio eglišakės seniai užpustytos, mūsų švytinčios pėdos seniai nuplautos,— nesistebėk — baltas karvelis tau seka iš paskos, snapeliu tarsi lukštą kaldamas skaidrų rytmečio orą, štai — vos palietus jo sužeistą sparną, jūra nurimsta ir stikliniai bangų rutuliukai nurieda į saulės išplitusius vandenis, — o mano našlaujanti nuotaka, kur tu eini baltu pajūrio smėliu, atsigręžk, aš noriu suprasti, ar ne iš tavo lūpų sklinda ši užmigti man neleidžianti daina:

apkabink mane mielasis apkabink
aš skaisti kaip liepsnojantis fakelas
aš sudegsiu aš virsiu į pelenus
apkabink išdrįsk mielasis apkabink

Karveli, ar tau šis pakrantės kampelis neprimena užmiršto rojaus, jei dar kiek ten pabūsi, jau ir nebegrįši į čia, kur aš atsigulu nenuvargęs, atsikeliu nepailsėjęs, kur laukiu ir laukiu žinios apie mūsų guolio žalsvąsias eglišakes, seniai užpustytas, apie mūsų švytinčias pėdas, seniai nuplautas, — ar ne per daug šis pakrantės kampelis tau primena rojų, karveli?

Pasakyk, ar tikrai mano našlaujančios nuotakos daina — graži tartum rytmetį bundantis vaikas — neleidžia užmigt mano širdžiai, po mūšio, kuriame nebuvo nugalėtojų, pavirtusiai milžiniško ir godaus praradimo buveine, žvėries iršva, vanago lizdu, — pasakyk, ką mano meilė sapnuoja dabar, toldama tildama baltu pajūrio smėliu?

Nesistebėk — tik baltą karvelį, tik baltą karvelį, mielasis, karvelį prie jūros, kuris jau negrįš pas tave, nes jam pamušė laimė sparnelį, nes pamiršo jis kelią į ten, kur besiskverbdamas per gando tankmes net pats skvarbiausias sapnas nuvargsta ir gęsta, ir gęsta kaip vėtroj žvakelė tolimos tavo buveinės prieigose, — kaip vėtroj žvakelė, mielasis...

ŠULINYS

Palikime kertėj nereikalingus daiktus, kadais mums taip patikusius dėl jų gražaus šešėlio, niūriausioj šių svetingų rūmų kertėje palikime visus nereikalingus daiktus — ir eime, — dabar jau supranti aną pavargėlį, kuriuo abu stebėjomės į čia ateidami?

Matyt, ne šiaip sau jis stovi prie pakelėj apleisto šulinio, ne šiaip sau naktimis žiūri į mėnulį, ne šiaip sau vėjuose girgžda kibiras ant svirties, — matyt, ne šiaip sau tas žmonių užmirštasis laukia ištroškusio.

Eime ir mes iš čia, eime — ir kuo greičiau, ar nematai — puošnios užuolaidų klostės jau krenta ant tavo tarbelės, bičiuli.

ROŽĖ

Netikėk, jei tau sakys, kad manyje prasikalė beprotybės daigas, netikėk, jei išgirsi mane dainuojančią nešvankiausių namų rūsiuose, netikėk, net jei mane ir pačią įtikins, kad šioje šventėj mano kūnui — pilnam aistros ir lengvo pamišimo vyno — labiausiai tinka tramdomieji marškiniai, netikėk — tarsi būtum paskutinė ir vienintelė mano rudens abejonė, ir netgi tavo suklydimo gėda tebūnie gražesnė už mano teisumą.

SŪNUS PALAIDŪNAS

Motina, tu padovanojai man prabangų rūbą, kad ilgam kelyje nesužvarbčiau nuo vėtrų, kad grožiu nesiskirčiau nuo dailesnių savo brolių, tačiau tenai, į kur einu, deja, negalima tokiam pasirodyti, negalima keliauti net klubus apsijuosus švelniausia tavo juosta, juk tokio ten manęs neatpažins, neišties rankų apkabinimui, nepasitiks prie neįžvelgiamos ribos, tik nulydės žvilgsniu, praeinantį pro šalį ir tars: ir vėl ne tas, neapmėtytas akmenimis, neišgėdytas dėl savo nuogumo, ak, vėl ne tas, — todėl atleisk, tačiau tenai man nevalia net ir su tavo dovanotu rūbu pasirodyt.

Tu davei man vardą, tėve, kad nesumaišyčiau savęs su saulėlydžiu, su akmeniu, paukščiu, trečiuoju savo broliu, kad pašauktas galėčiau atsišaukti ir nesupainiodamas įpinčiau save į šeimyninės šventės vainiką, pagarbiai kabinamą virš tavo gintarinio sosto, tačiau atleisk — aš kartais pradedu nujausti, kad mano vardas nuo kitų vardų tik tiek tesiskiria, kiek nežinau, kuriuo iš jų lemtingą mirksnį būsiu pašauktas, — atleiski, jei gali, man kaltę prašančio būt atleistam nuo savo vardo, tėve.

O tu parodei man kelią — kelią, kuriuo eidamas nesutiksiu nė vienos manęs nemylinčios širdies, kurio minkštos, nuauksintos dulkės ligi šiolei tokios naivios, kad nežino, kas yra rudenio purvas, viduržiemio pusnys, išglebęs kaitros abejingumas, tu parodei kelią, kuriuo žingsniuojama tiesiai ir sparčiai į amžiną sielų puotą ar trumpą, bet svetingą nakvynę, tačiau ir tu atleisk man: ar aš spartinu žingsnį, ar lėtinu, pasuku atgal ar sėdžiu vidury lauko prie blėstančio laužo, stikliniu žvilgsniu žiūrėdamas, kaip laikas ir mintys lyg snaigės ištirpsta ant basų elgetos kojų, — tai, į kur einu — nei artėja, nei tolsta, bičiuli...

NUBUDIMAS I

Jeigu visa tai buvo tik sapnas, tai nubauski mane, karaliene, kad užsnūdau tuomet, kai budėt privalėjau, nubausk gėdingiausia bausme, išdidi šios nakties karaliene, ir atleisk man, atleisk, nuostabi šios nakties mylimoji, jeigu visa tai buvo tik sapnas, atleisk, kad iš jo nubudau, atleisk, mylimoji, kaip ir aš tau atleidžiu tavo kaltę, jei išties visa buvo tik sapnas...

FLEITININKAS

Aš jau groju kitaip: džiaugiuos ir nekalbu, kad myliu, nes meilės džiaugsmui nebereikia žodžių, nes žodžių reikia gal tik tiems, kurie prarado šventą galią nesavanaudiškai mylėti, todėl taip nepasotinamai trokšta, kad jiems kas nors pastoviai išpažintų savo meilę, bet aš jau myliu kitaip: pasaulis — mano gaidos, buvimas — mano fleita, džiaugsmingas tiesos išgyvenimas — mano melodija: bunu ir nekalbu, kad myliu.

Prie savo kiemo vartų vienodai galiu sutikti didiką ir ubagą, bitę ir debesį, išaukštintą ir prasilošusį užgintais vynuogių kauliukais, kiekvieną priimdamas pakeliu mažytę savo fleitą prie lūpų, nustebusiomis rytmečio akimis apžvelgiu ribuliuojančios muzikos sklidinas pievos gaidas ir užgroju švelnią ir skaisčią tylinčiojo melodiją, kuri pakyla virš kiemo su pienių pūkais ir drugeliais, akimirksniui sustingsta aukščiausiame, mažučio vieversio ką tik sušildytam taške ir puola paskui jį džiaugsmingai — kaip krykščiantis, atgimimo šventei išpuoštas vaikiukas kad puola į šiltą pavasario purvą, — jau tiktai groju ir šypsaus, ir nekalbu, kad myliu.

TAKAS

Aš rūsčiai jį paklausiau: kodėl tu nakčiai rakini vartus? Tvora juk neaukšta, vagis lengvai ją peršokti galėtų!

Vagių aš nebijau ir ne nuo jų aš nakčiai rakinu vartus, o nuo tokių kaip tu, kurie vidurnaktyje — vietoj to, kad eitų sau taku pro šalį — sudrumsčia mano miegą, prašydami nakvynės,— pražydusios obels šešėlyje manęs neatpažinęs, atsakė tarnas, kai aš paklausiau, kodėl rakina nakčiai jis vartus.

Tuomet kažkas man švelniai palietė alkūnę, taip švelniai, lyg balčiausia mėnesiena dar baltesnį žiedlapį kad liečia — kažkas nematomas man palietė alkūnę ir tarė: nenusimink neatpažintas, nerūstauk net į savo kiemą nakčiai neįleistas — jei nuslopinsi šeimininko išdidumą ir visas atsiduosi takui, jisai vingiuos jau pagal tavo valią.

RUDENS VAKARAS

O taip! — aš ramiai žvelgiu į pakelės upelio ašarotą žvilgsnį, kuriame atsispindi saulė, besileidžianti ant moters alkūnės, nerūpestingai iškištos pro nurausvintą karietos langelį, — gal tai ir yra vakaras, bet aš jau neklausiu, kas tai yra.

O taip! — šis manęs laukiantis vargeta ne iš tingėjimo dirbti sėdi prie rausvomis žvakutėmis išpuošto klevo altoriaus, ak, ne iš tingėjimo dirbti, aš jam palieku savo atminties rūbą su dailiai krentančiomis užmaršties klostėmis, ir pro aksominėmis geležies rūdimis apsitraukusius lapus ataidi slaptingi ir čaižūs tarytum povo riksmas fleitų garsai, — gal tai ir yra ruduo, bet aš jau neklausiu, kas tai yra.

Prie laužo sėdintis žmogus — lyg man, lyg toliuose sušvitusiai Vakarei — šneka, kad jau priviso žemėje žinotojų, tačiau nė vieno nebeliko, kuris žinotų, kas žinią jam pačiam atneš, o mano akys — tuščios ir atšalusios kaip spalyje paliktas lizdas, bet

dar jaučiu, kaip iš jų, sutelkęs jėgų likučius, pakyla kažkas paskutinis ir nuskrenda, tyliai vasnodamas savo sparnais, kur kas didesniais už dangų, kuriuo skrenda, — gal tai ir yra, gal tai ir yra, bet aš jau neklausiu — kas.

„TO, KURIS NEŠASI FLEITĄ, DARBAS — GROTI“

O vakaro lakštingala, vienintelė prasmė šių tavo žodžių liks neįžvelgiama ligi to mirksnio, kurį jinai pati pažadins ir kuris jau neturės jokių prasmių, vien savo skaidrumu beribiu pridengs nuo beprasmybės įžūliai tuščių akiduobių visus visus tarp ryto vakaro tave išgirdusius, — o rytmečio lakštingala, vienintelė prasmė šių tavo žodžių!..

ŠVELNI NAKTIS — TAI MŪSŲ NETURTAS

Ką tu uždirbai, širdie, per naktį? Nė vieno kasnelio, nė vieno pinigėlio,— o vis dėlto — ką tu uždirbai, širdie, per naktį? Mano kūno tai nepamaitins, nepridengs jo nuo šalčio, neapsaugos nuo jį graužiančios ligos, — tad kokį neturtą uždirbai, širdie, per šią sapno, bet nemigos naktį?

AUKOJIMAS

Nubusk... Jau teka saulė...
Net ir pačiam gražiausiam tavo sapnui neleista būti gražesniam už šią pasaulio pradžios spinduliais sujudintą rytinę pievą, už nurausvintą žiogo galvelę, juokingai atsispindinčią tirpstančiuose rasos karoliukuose, — nubusk!

Štai aušra mergiškai perregimais pirštais atsargiai nuima naktinio gedulo drobulę nuo paaugliškos upelio krūtinės ir droviai nukaista, purpuriniais delnais nejučia prisilietus prie šilto apnuoginto kūno,— nubusk, miegančioji, nubusk! — tavo sapnui neleista būti tikresniam už savo skaidriais vandenimis atplaukiančią neįmanomą upę, kurioje skęsta visos — net nesančių žemėj — melodijos ir kuri pati džiaugsmingai paskęsta vos vos vilnijančiose sidabrinių smilgų bangelėse,— nubusk, kur bebūtum — nubusk! — aš viską jau paruošiau, margaspalvių drugelių aukuras jau iškeltas virš rankų, jame tuojau visu skaistumu įsiliepsnos dar vakar vakare nedrąsios tavo meilės uždegta mano širdis,— o ryte! — o ankstyvas švarus mūsų ryte! — priimk šitą auką, leisk pailsėt apgaulingų nakties vizijų išvargintoms mūsų akims ir visai dienai užmigdyk mus saldžiuoju, jokiuose sapnuose neregėtu realybės miegu!..

NUBUDIMAS II

Aš nubudau nuo pabučiavimo, o nieko prie savo guolio neišvydau: nė viena žolelė nenuminta, nė viena raselė neįbrėžta, nė viena dulkelė nenurinkta nuo gėlių aksominių, aš nubudau nuo pabučiavimo ir apskrituose rytiniuose veidrodžiuose įžiūrėjau nustebusį savo veidą, ir sušukau, kad niekur nemačiau už jį gražesnio — o kliedesy! o pastangos! o blunkantis mėnulį! — aš nubudau nuo pabučiavimo, o nieko prie savo guolio neišvydau.

NEREALIOJI

Aš jau tikiu: šiuo baltu besibaigiančiu keliu tikrai ėjai — štai vėžėse regiu aš tavo šypsenos šukes, štai aukštos gėlės pakelėj daug spalvingesnės už savo pievų seseris — tu čia buvai prisėdus pailsėti; o štai upelis, pradžią gavęs soduos — skaidrus skaidrus tarytum krištolas — nuo jo nuvalė dulkes tavo rūbo klostės,— tu šiuo keliu tikrai ėjai, tačiau kodėi nė vienas užklaustasis tavęs nepamena, jie tarsi susitarę tvirtina, kad niekados tokia čia nepraėjo, jie sako, kad tokios išvis nebūna, net ir tada, kai aš parodau tavo pėdsakus, jie tiktai gūžteli pečiais ir atbuli savin nueina, — ir stoviu vakarėjant ties ūksmingais sodais, toksai apgautas, toks sumišęs, vienas, su šypsenos aštriais likučiais ištiestam delne — bet gėlės... bet upelis... baltos kelio dulkės...

III

Sniegai ne tie jau

BALADĖ APIE ERŠKĖČIO ŠAKELĘ

Gyveno kartą senelis
išminčius didelis buvo
galim sakyt atsiskyrėlis
visai arti šventumo

daug metų vienas praleido
trobelėje vidury miško
mito žiogais ir uogom
miegojo ant eglišakių

kartą ankstyvą žiemą
jisai su aušra pakirdo
ir pro duris jau ėjo
atlikti savo reikalo

bet vos tik jas pravėrė —
tarpduryje sustingo:
baso žmogaus pėdos
driekės sniegu link durų

kas čia galėtų būti
pamanė šventas senelis
naktį lyg negirdėjau
kad kas vidun prašytųs

o pėdos ėjo iš miško
ir baigėsi ties durimis
tad grįžo senelis į trobą
gerai ją apžiūrėjo

tik niekur žmogaus nebuvo
nei gyvo nei numirusio
erškėčio šakelė palovėj
o šiaip — tuštutėlė trobelė

bet pėdos vedė link durų
atgal į tankmę negrįžo
lygu aplink trobelę —
švarus baltutėlis kilimas

ir ėmė galvoti senelis
galvojo ilgai ir kantriai
ir taip visą dieną galvojo
o vakarop išsigando

ateiti kažkas atėjo
išeit lyg ir nieks neišėjo
taa kur kas galėjo dingti
ką reiškia erškėčio šakelė?

galvojant atėjo pavasaris
nutirpo sniegai išgaravo
su jais ir basojo pėdos
lengviau atsiduso senelis

tačiau jis nuo tol neišmano
katrą gi save mylėti —
ar tą kurs pėdas pamatė
ar tą kurs nematė įėjusio

prarado senelis ramybę
prarado beveik ir šventumą
dienąnakt su kažkuo kalbasi
net ir vienas būdamas

o jei reikalas prispiria
trumpam išeit iš trobelės
net per karščius didžiausius
neina į lauką basas

tik vieną metų naktį
kai iškrenta pirmos snaigės
senelis išslenka basas
ant sniego ir eina atbulas

paskui grįžta kaip vaikas
į tas pačias pėdas taikydamas
ir užmiega ramus palovėj
su erškėčio šakele rankoje

o rytą kaip ir tąjį kartą
eglišakių lovoj nubunda
ir pasirąžęs eina
atlikti savo reikalo

bet vos tik duris praveria
tuoj tarpdury sustingsta —
baso žmogaus pėdos
driekias sniegu link durų

ir grįžta senelis nuo slenksčio
parpuola palovėn ir ieško
ir ieško ir verkia o varge
nebėr erškėčio šakelės

APIE FLEITĄ

neliko pinigų
nėra už ką jau nusipirkti fleitą

o seną neseniai
sudaužė į grindis bežaisdama mergaitė

dvi nuolaužos tiktai
beliko iš tos fleitos ji taip naiviai grojo

ir aš nors nedažnai
bet sykiais visgi priartėdavau prie rojaus

dabar negroju jau
klausausi kaip į kriauklę laša miesto laikas

melodija laukų
kažkur kaip sraigė be namelio neturiu gi fleitos

eilėraščius rašau
tačiau be fleitos net ir jie tik drumstas
žvilgsnis Judo

turbūt blogai darau
kaip ir visi kas rašo betgi reikia pinigų tų

sakiau kai jų užteks
pirkt naujai fleitai — liausiuos rašęs tą pat dieną

ak tu žmogeli už
sidabrinius nei pirksi fleitą nei parduosi dievą

* * *

kanarėlės mes tik kanarėlės
gelsvos žalios mūsų nugarėlės
o virš nugarėlių plyti mėlis
ir tas mėlis remiasi į smėlį
o tam smėly kanarėlių vėlės
kanarėlių broli kanarėlių
čiauškančių kažkam kažką į ausį
dideliam narve kuriam tave
laiko uždarytą ir baisiausia
jog jaulies esąs lyg ne narve

PAUKŠTIS

aš vėl tik paukštis vėl tik medžio
ir vėl tik vėjo laukuose
stikliuką karčemoj išmetęs
danguj supuosi lyg dvasia

o po manim siūbuoja gėlės
pravirksta vyrai traukiniuos
ir keikia paukštį ubagėlis
iš bažnytėlės svetimos

šlaistaus po dangų giesmę giedu
glaudžiuosi nakčiai prie akmens
išmes iš karčemos — ne gėda
kitus ir iš aukščiau išmes

o traškančios strėlės sulaukęs
kaip lapkričio drumsta šviesa
su lapais krisiu tau į plaukus
ir surūdysiu plaukuose

KAROLIAI

kaip gražiai į krūtį įsispaudžia
tau nuo kaklo slenkančių karolių
žalias perlas taip lyg į balčiausią
pusnį atšvaitas šakų skarotų
nuo kurių dvi sniegenos pakyla
grodamos kriaukle be galo tyliai
apie pusnį baltą savo raudą
apie mus apverksiančius šį guolį
kur į drumstą ledą įsispaudė
skaidrūs perlai krentančių karolių

* * *

tai tik šilkas džiaugsme mano tiktai šilkas
tartum dvelksmas tavo lūpų mūsų rytą
lengvas lengvas švelniai slystantis į smilgas
nuo suklaupusių ant kelių viens prieš kitą

tai tik šilkas mano rankų tau į plaukus
skaidrios gijos mus apkritę lyg šventuosius
kas išsaugos džiaugsme mano kas išsaugos
mus tokius gražius kai atsistosim

* * *

sparnai minkščiausias guolis bet mieloji
sparnai skaudžiausias guolis kaip akmuo jie
mes krentame bet viskas tuo ir baigiasi
ir kiemsargis iš artimųjų nuotraukos
ryte sušluoja kieto guolio nuotrupas
ir juodą plunksną tuščio rojaus laiptuose

VIRŠ PRAŽYDUSIOS ŽODŽIO SPINGSULĖS

aš ilgėjaus tavęs aš ilgėjaus
vaike moterie strazde bičiuli
plazdant sparnui plaštakės šokėjos
viršum dvokiančio griovio mėnulio
aš ilgėjaus tavęs aš ilgėjaus

virš pasaulio ūkai ir kometos
susidurdavo sprogdavo krisdavo
keitės metų laikai švenčių vietos
keitės guoliai ir seserys Kristuje
tik nesikeitė ilgesio metas

aš ilgėjaus tavęs tėve motina
dukra vakaro sraige rytine
aš ilgėjaus net to kas gramzdina
įviliojęs į rūko krantinę —
ak kaip virpa verpeto melodija!

į pietus skrido paukščiai į šiaurę
tarsi metų ilgėjančios virtinės
užmaršties aš ilgėjausi taure
kaip jos ilgis rugsėjį atšiaurų
siela serganti ilgesio šiltine

o iš tikro — tavęs vien ilgėjaus
kregždė moterie vaike mėnuli
tirpstant laikui lyg sparnui šokėjos
virš pražydusios žodžio spingsulės
aš ilgėjaus tavęs aš ilgėjaus

* * *

sugrįšim į bendrąją menę
sudėsim ant kelių rankas
sėdėsime angele mano
kaip du nepažįstami — kas
be mūsų išlvert šitai gali
sudėti ant kelių rankas
šypsotis ir švytinčioj salėj
užpūsti save kaip žvakes

AUŠRINĖ

Vėl turbūt esu tuščias —
vėl nejaučiu to, kas svarina:
praeikit vidum — vėjai pučia
ir taikos užpūsti Aušrinę, —
žvaigžduže,
kaip tiems gūdu čia,
kurie gūdumos nepažinę...

Gal kada nors būsiu pilnas,
gal rytmečio uždegtas būsiu, —
bet pildos naktis, vis dar pildos —
vėjai iš visų pusių.

O tarsi — nei pilna, nei tuščia,
nei iškelia, nei nusvarina, —
tiek metų, nejaugi, Aušrine,
nejaugi ir tau gūdu čia?

PAVEIKSLAS.
KELIOS DETALĖS

girgžda mėnulis
vyrai raiti
šlaistos mirtis —
dieve dievuliau!

viens ant rankovės
užtempė raištį
kitas pakorė
girtą prie raisto

skaistų ir šventą
rado purve
patį save
godžiai bekramtantį

griežia apgulę
Marsą danguj —
keršto spingsule
raũdos paskui!

baisiai negražūs
suopiai žvairi
pavakary
išmaldos prašo

vario naktim
skraido įširdę
gundo mirtim
gundo ir girdo

dar vienas peilis
po skudurais
skaudžiai — gerai
skaudžiai — iš meilės

skaudžiai iš meilės
skaudžiai iš tos
šiaurėn vilktos
bet vis dar meilės

tu — mylimoji?
tau jau saldu?
pūkim kartu
kaip mūsų kojos!

girgžda mėnulis
šlaistos mirtis
būkit šventi
aš tik dievulis

MIRUSIŲJŲ DAINA

o kai mes į dangų eisim
mirusių būriu
skilinės sunokę vaisiai
soduos iš kurių

kils rudens vėlyvo dvokas
sėklos išlekios
ir kas buvo bus kaip sprogęs
kaip po pabaigos

o mes eisim nes girdėjom
ūkė traukiniai
kad keliu šiuo vienas ėjo
tik seniai seniai

keliais mes aukštybėn eisim
bet kažkas sustos
ir sustos taip baisiai baisiai
taip nelyg išduos

neištars nė vieno žodžio
tik atgal pasuks
ant šaltų ūkų paklodžių
mus paliks visus

ir susėsime susenę
be anų dviejų
tas aukštybėse tas žemėj
praraja tarp jų

kils tarp mūsų barniai ginčai
tęst kelionę ar
grįžt atgal ir vėl lig mirčiai
kęst mylėti art

ar priėjo tas nuo kryžiaus
mums gi nežinia
kaip ir nežinia ar grįžo
brolis jo ar ne

nei žmogaus nei rojaus sodų
neregėt nuo čia
tik sapnuos mums pasirodo
sibirų delčia

tik sapnuos mums lino grįžtė
sušlama: gerai
tik sapnuos: prieit — tai grįžti
grįžti — tai prieit

ir kai jūs į dangų eisit
be anų dviejų
baisiai sproginės tie vaisiai
sodų abiejų

NEMIGA

Šalnota mėnulio gėle,
nuo tavo šviesos man sopa:
tai, kas kadaise kėlė,
dabar gramzdina į duobę.

Ne, ne iš pykčio ar keršto,
tiesiog — toks jau dėsnis:
pasaulis sutilpo į karstą,
nors buvo už mirtį didesnis.

Galvot apie ją vėl pradėjau,
bet ne dėl išrišimo —
sniegai! sniegai ne tie jau!
Išsimušiau iš ritmo.

Iš to vienintelio, pagrindinio,
neapčiuopiamo — ir visgi
iškeliančio virš žaidimo.
Išsimušiau, ir viskas.

Akys — tuščios, bemiegės.
Pulsas — nervingas pabalda.
Pagalvio nebaltas sniegas.
Bet sniegas. Nes šalta.

SU VAINIKU

įėjai į šiurkščią gruodžio naktį
kaip trapus plonytis spindulys
ir įpynei atšvaitus kelis
į vainiką tolstančio vienatvės

ir dabar gūdžiu tremties taku
leidžiuos aš ramus kaip leidžias vėlės
pragaro tamson su vainiku
nuo kurio atsispindėjo spindulėlis

ATSISVEIKINIMAS

Štai — net vaikystės namo sienos
jau svetimos ir nepažįstamos.
Lyg tarp savų — o vienui vienas.
Iš ten negrįžtama.

Palėpė. Langas. Voro laiptai.
Sode pilki takiukai pinasi.
Pragydus — lyg mieste — aklai taip —
zylė vyšnynuose.

Gležnuos žieduos — rūpintojėlis.
Boružės atspindys vinutėje.
Laukai, saulėlydis ir gėlės —
o lyg vienutėje.

Takus žiedai tamsoj užkloję
ne prislopina, o paryškina.
Kaip beprotystę. Ar jos šlovę.
Tik jais negrįžtama.

AISTRA

...jau svečiai linksmi siūbuoja kiemas
traška virpuliuos tarytum denis
slėny tarp krūtų liepsnoja šienas
mėnuo faunas virš rasos rudenės
tik staiga — sprogimas šauksmas dievo
kardžuvės driežai aplipę spenį
ir tyla ir inkščiantis prie stiebo
žvilgančia vinim prikaltas senis...

NAUJIEJI METAI

vakarais lašnoja ant žydrų balandžių
o rytais šalnoja — anava
ant kanalizacijos praverto dangčio
šildosi katė gal negyva

o nuo dangčio kyla drėgnas sausio garas
kailiu teka gruodžio sniegas bet vanduo
danguje kur traška debesys nešvarūs
liūdnos šviesos dega bet tiek to

ką čia beišverksi du žydri balandžiai
dvi šampano taurės drumzlina žvaigždė
ant kanalizacijos praverto dangčio
vidury gatvelės šildosi katė

* * *

Kaip tyliai viskas mumyse užgęsta,
gėla ir grožis, meilė ir mintis,—
žvelgi savin, žvelgi — ir išsigąsti:
tamsa, tremtis.

Lyg vienui vienas niūrioje dykynėj —
ir ieškai jau ne abstrakčios prasmės,
o pelenus žarstai žvarboj naktinėj —
ugnies, ugnies!

Ir nerandi,— vien šaltis ir vienatvė,
juoduoja išrausti nuodėguliai,
ir, dieve, nė vienos žarijos — netgi
giliai giliai...

ŽUVĖDRA TIES RAUGERŠKIO KRŪMU

Į melsvą molą drumstos bangos gruma.
Pakrantė. Lyja. Dar anksti.
Nuo jūros vėjas rudenio žvarbumo.
Pradžioj gūžies, bet įpranti —
kaip ta žuvėdra ties raugerškio krūmu
su viena koja pažasty.

PAUZĖ II

dar many pabūkit mano mintys
dar pabūkit savo mintyse
neskubėkit įsikalinti į sakinius
jų prasmė apkurtins ir apakins jus
ir jau neįstengsit priminti
ką įsakė jums pranešt Tiesa

IŠDAVYSTĖ

nežino nieks kada ateis naktis
kurioj tu paskutinį kartą būsi mylimoji
o gal tai ši naktis kodėl tu taip myluoji
kodėl tu taip kaip moka vien mirtis

nes nežinau kada ateis naktis
kurioj aš paskutinį kartą būsiu mylimoji
todėl mielasis taip tave myluoju
nes tai ne mylimosios — mylimo mirtis

ŽALIAS KOVO LEDAS

Ką tik buvo spalis, o dabar jau kovas...
Net beveik ne kovas — kovo pabaiga.
Negi vėl stebuklą būsiu pramiegojęs —
sniegeną ir speigą, auskarą sniege?

Tarp žolių pernykščių apipuvęs lapas,
purvas, perlo šukė, — bet gal nebe ta?
Ieškai, kas pradingo, atminty kas slepias,
ką minkštai sugėrė miego tuštuma.

Tik staiga pro šaką — žalias kovo ledas...
Tarsi nujautimas, kad kažką tenai,
kur buvai nebuvęs, tu žinai nematęs —
tik seniai užmiršęs tai atmintinai.

DIDŽIOJI RAUDA TIES DEGANČIAIS VYNUOGIENOJAIS

„Oui, l'heur nouvelle est
au moins très sévère."
Arliuras Rembo, „Sudie"

ak ką iš tavęs gali šiąnakt atimt beprotystė jei tu
nei kūrėjas esi nei žiedadulkės tobulas modelis

ir ką gi tau gali pasiūlyt prie žvakių šiai nakčiai
slapčia išsiskyrusios pusdievių moterys

kokios saldžios nežinomos uogos tarp bėgių
prisirpusios
vynuogių kekės ir saldžios todėl kad jos svetimos

mus tikriausiai nubaus kaip visus nusikaltėlius
baudžia
o kas nežinau tik žinau ne įstatymas

ak ne bausmės nuvargina mintį ne dulkės
nuvargina kojas
nuvargina varganas sielos gyvenimas

ir netikusiai taip lyg atgal — lyg atgal taip
bergždžiai
ir gėdingai mes savo jaunystėn susenome

o tos žvaigždės ak kokios atgrasios tos žvaigždės jos
tuščios tačiau tik viena ten yra tau dar
neišsipildžiusi

ateitim tu užmoki už viską o grąžą pasiima tieji
važiuojantys sergstintys teisiantys grąžą jie ima
o tau nepalieka net ilgesio

turto skurdą praleidai kitur su kitais kaip tas
jaunas
ir dar nepatyręs plevėsa kad naktį praleidžia
daboklėje

ir visa kas iš paveldėjimo liko — tik puošnūs
kolonų
griuvėsiai ir veido kraupus atspindys žaliame
glazūruotame koklyje

apspangusi cypia stiklainy pelytė o žiurkė jai
atliepia
smilkstanti žiurkė už degančio vynuogių sandėlio

sakai kad jau prarasta viskas dainuoji jau prarasta
viskas net baimė kartoji net baimė šėtoniško
sandėrio

o gaisro šviesoj atsiskyręs šešėlis už nugaros jis
nuolankiai taip tarytum ištvirkėlis tiesiai
ant kryžkelės
purpuro kniūbsčias atsigula

ir tu nueini o mėnulis nekyla eini nors ir eit
nėra kur
ir grieži dantimis tarsi vietinio masto Kaligula

ak dar per mažai per mažai per mažai dar taurė
nepilna
kuo ją perpildyt tėve atrask tokią nuodėmę

o tie kurie manė ją perpildę tėve jie nieko daugiau
tik gašlus apgailėtinas pulkas sapnuotojų

jie iškelia sapną kaip auką ir deda ant vynuogės
lapo
ir dairos bet deda ant vynuogės lapo ant pritrėkšto
kirmino mėlyno

jie suka į praeitį veidus ir kenčia ak taip
nuobodžiai:
dieve kaip mes mylėjome kaip mes mylėjom bet
kaip mes
mylėjome

o ką gi jie gali jie nieko negali pakeist vien tiktai
išsapnuoti dar vieną dar alkstantį viešpatį

kas nors apgailėkit mane apraudokit grąžykit rankas
arba bent įžūliai prie šventoriaus gražaus
apiplėškite

bet viskas matyt jau seniai nebe čia nebe grožyje
viskas
seniai mes seniai ne tuo grožimės

smagu žaist patricijais budom pelenėm sargais
o po to
jau smagiausia sužaist neurozėmis

ak kaip rafinuotai šaltai kaip — tarytum ledėjantys
lietus mes vėl į kažką tokiomis naktimis išsiliejame

o rytą kaip rasą mus paauglės renka delnais
krištoliniais
o senstančios moterys semia mus tiesiai balėjomis

tačiau kai bandai prisiminti kas buvo nors kiek tau
skausmingai brangu ak dažniausiai tai siejas su tom
netikėtom nakvynėmis

sidabras iš žemės
pažinimas iš obuolio
o kas gi iš vynuogės

bandai atsiminti o gaisras raudonas kaip mantija
baltos
pelytės valdovai išbėgę naktinėm megztom
kepuraitėmis

o mėnuo išblunka ir gęsta delnuos taip kaip lapkrity
vynuogių spanguolės gęsta sapnų nuniokotose
sąmonės liūnų giraitėse

sustokim nors kartą tamsoj vienuolynas jau praeitas
padegtas jau vynuogynas ramiai į save atsigrįžkime

mus gniuždo padegėlio baimė pabėgėlio baimė
o senstant
pribaigia tasai kuris slepia nuo mūs kad
ne Kristus žmogum
o žmogus buvo Kristumi

kol kas nekliudykime jam gal jame šiuo metu
dega žvakės
ir vyksta tarp krūpsinčių bėgių eilinės šėtoniškos pamaldos

gal jis šiuo metu mums vienintelę nevilties skiria
kaip
gundymų soduos už vynuogių kekę mums skiriamos
pabaudos

o taip! juk mes buvom pusiau paleistuviai pusiau pagiežingi eunuchai — į pinamą juodą pilnatvės
vainiką
tik toks mūsų indėlis

ak mūsų tiek daug
ta: nejaugi kiekvienas
nejaugi kiekvienas iš mūsų vienintelis

pašvieski žiedų šakele — štai prie gelžkelio seno
sutinka laivus moteriškės nuo ištikimybės
apsalusios

o ten į tėvus nepanašūs vaikai į drugius jie
panašūs

jie plauko ant bėgių gličiuos pažaliavusių uostų kanaluose

pakyla nuo pranašo delno likimo voratinklis
linijos
plyšta nuo smingančio kovarnio vėjo nubėga banga vasarojumi

ir viskas vėl baigiasi pragaru pragaru baigiasi
pragaru
baigias ir jau tik po to baigias rojumi

sodo sargas suklūsta naktim jį pažadina antveidžių blyksniai šiugždėjimas smėlio vos girdimas

užsimoja kirviu bet pakyla nuo vynuogės lapo drugelis toksai geležinis toks tobulas tobulas kirminas

ak tai jo atšvaitų dideli idealai rytais įsikūnija rotušes statančiuos ir pareiginguos pasaulio piliečiuose

bet jie grįžta namo ir kiti idealai iškrinta iš jų tų piliečių tarbelių ir sutelpa netgi palėpėse

užsimirškim verčiau vynuogynuos sakai ir gegutės naktų dejone freskų sieną kurion mes įmūryti prakerti

ir išeinam pro angą pro genijaus prakaitą tiesiai į

rojų bet vėl kaip visi vėl tiktai į siera atsiduodančią prapultį

ak nebūti namuos pranašais ak nebūt nes ar gali kas prievarta tiesą į lemtį įspraust tarsi proto ramentą į pažastį

aklinuos labirintuos mes vynuoges čiulpiam
sutrešusias spjaudom sprangius kauliukus ak žmogau
net ramentui
per mažas tu

nesgi jei neradai išėjimo tu jo neieškok išėjimo seniai nebėra jokiuose išėjimuose

nes kiekviens išėjimas —
tai sraigė tarp vynuogės
lapų rasotų sužibusi

gal pasaulis šalia gal tikrai realus jis ir tyras
nekaltas tikrai nei kriauklelės spiralė jis atviras

bet ir angelas jei per ilgai užsibūna tavy pažiūrėk vieną rytą ne angelas jau tik prieš gaisrą vėl
pokštaująs
aitvaras

kokios liepsnos dangau manyje kokie kibūs vijoklių ūseliai šio tuščio ir vyriškai raudančio rudenio vynuogienojuose

ant žarijos melsvos guli mano mergaitė girta lig krūtų tuo pačiu tuo pačiu drugeliu užsiklojusi

o šalia — ant kiekvieno krūmelio po žvakę po mėnesį
saujoj po vakaro varną liepaitėse

betgi niekad nebuvo kitaip
vėl pradėsime tuo
tuo ir baigsime

štai ir vėlei mes žaidžiam ir krykščiam ir vaikiškai
naiviai vėl mėtomės sirpstančiom kekėmis

vėl išnyra sargyba ir mes vėl išnyram iš lino drobulių
ir sodo tamsoj narsiai slepiamės

ak koks ilgas po to ak koks juodas raudonas be žydro
virš kalno išmindžioto saulės tekėjimas

koks svaigus ir koks amžinas sielos meilužių namų
o po to ir poezijos atsižadėjimas

ne iš meilės ar nuovargio gal tik iš gyvulio baimės
mes krentam ant sėklų sulipusių vienas ant kito
užmiegame

ir pažadina mus jau tik snaigės viršum vynuogyno tik
snaigės virš rūsio ir kraupiai nutilusios sniegenos

vėlei baigsime tuo kuo pradėjom ryte išvaikysim
svečius ir sakysim kad skubam į tolstantį mėlyną
traukinį

bet kodėl net suspėję į jį mes pašokam naktim lyg

kartotume tąjį bėgimą į tamsą ir raudame

kokios puikios ir kokios jos švarios ir siūlančios
vienišo meilę šio bėgiais atriedančio vynuogių rūsio
lankytojos

nesiartinkit mūsų nelieskit mes nieko nežinom už
nieką seniai neatsakom mes gydomės

nors sultingos ir kvapnios tos vynuogės tavo kadais
sudaužytuose geliančių rankųąsočiuose

mūsų sielos o tėve
šiom vynuogėm tėve
jau sočios jos

aš tik vieną regiu gal tik jį nuo žydrai apsniglų
vynuogynų žiedadulkes renkantį

bet aš gydaus mane ir šiai nakčiai patenkins rūsys
čia gerai aš neklausiu o tėve tačiau kas gi gali
o tėve
ar gali kas tėve patenkint patenkintą

IV

Kaip širdy —
taip ir ant žemės

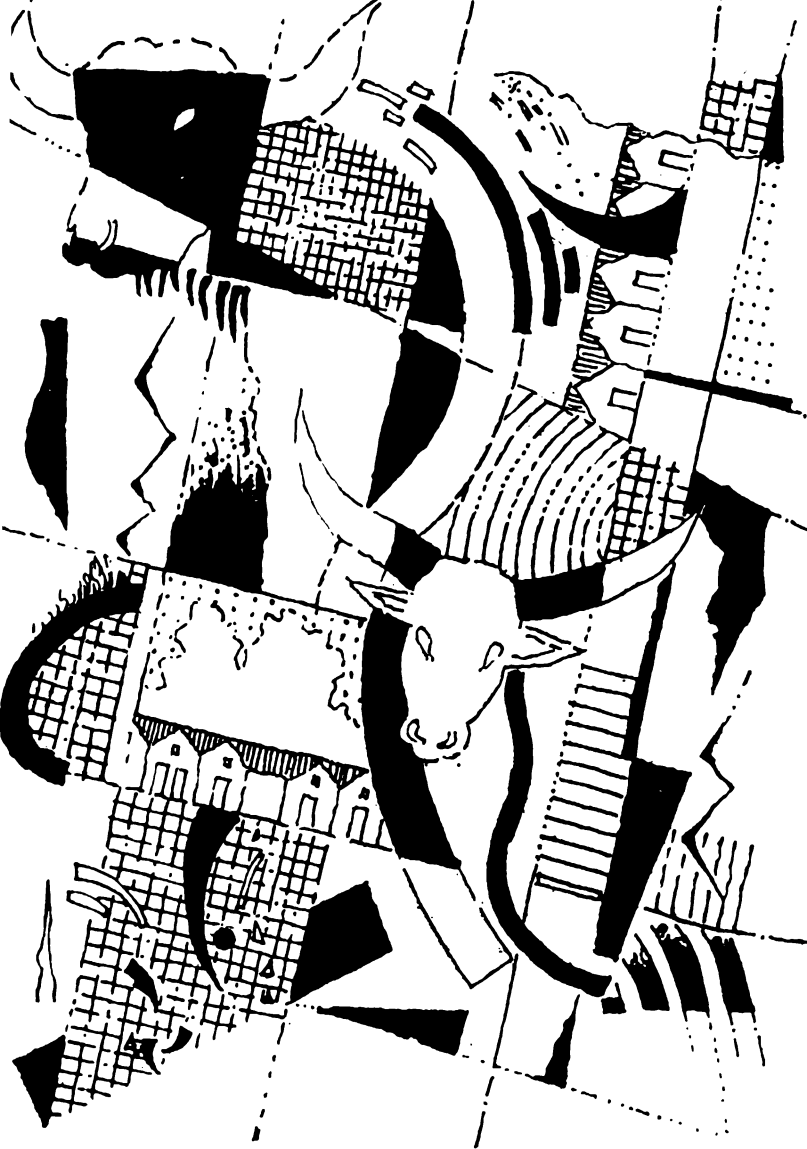

PAVASARIS I

Einu parsinešti eilėraščio
į juodo pavasario slėnį,
pažliugęs takelis, molinas
pro ąžuolą ir inkilėlį.

Pažliugęs takelis per lauką,
apšalus kreiva obelaitė,
vainikų šiukšlynas ir kapinės
ant irstančio šlaito.

Nuo šlaito atsiveria upė,
juodvarnių pulkas pakyla
iš slenkančių slėnin šermukšnių
ir sudrumsčia tylą.

Taip debesys sudrumsčia tolumas,
taip sudrumsčia vandenis lytys.
Leidžiuos link upės — ant sniego
korėto pradeda lyti.

Šiaurinio šlaito pusnynai
susiurbia lietlašius godžiai,
gilėja ir plečias skylutės —
atrodo, kad lyja suodžiais.

Zvimbteli išsivadavus iš sniego
žilvičio šakelė pakrantėj.
Juodo pavasario slėnis.
Tylintis juodvarnis rankoj.

PAVASARIS II

Dieną — atlydys. Vakarėjant — šąla.
Kiemo kriaušė ruošias paskutinei pūgai.

Tykiai tykiai — it sietynas — gęsta
nuo šakų nukarę varvekliukai.

ŽIŪRĖJIMAS Į SIAUČIANČIĄ PŪGĄ

Švilpia šuorais — kaip bangos — drumstais —
viens po kito — virš lauko — sniegai...

Žemė tartum vėlių apsėsta —
išdaužyti dangaus langai.

Tai galybė! Dar aš tokios
neregėjau... Išvertę vartus

ritas šiaurėn lediniai stulpai,
vėtra, rodos, stiklą įstums.

Pilna siausmo, o vieniša... Bet —
štai ir draugas: šuoliukais sunkiais

į pusnynus panirdamas lig
paausių straksi kiškis laukais.

PAVASARIS III

Žiema lyg. Bet jau neilgai,
sniegai, jums baltuot –-

pralėkusių rogių vėžėj
sublyksi vanduo...

SNIEGO LAUKAS PRIEŠ SAULĖLYDĮ

Baltas laukas. Lyg įsmeigtas krūmas.
O aplink — nė pėdos.

Vėjas tarpais aptingsta — nedaug jau
ligi saulės laidos.

Vien tik laukas ir krūmas... Pro krūmą —
rausvas taškas snieguos...

Lyg mažutė boružė, prišalus
pilveliu prie šakos.

GELŽKELIS PAMIŠKĖJE

Gyvatvorės juodos vytelės
susipynusios su rusvomis.

Gelžkelio posūkis. Sninga.
Pralinguoja traukinys.

Ir vėlei tyla. Tik girdis
tarp sniegynų žalsvų

kaip drėgmę nuo bėgio laižo
briedis rupiu liežuviu.

PAVASARIS IV

Į kur gi man dabar nueiti,—
buvau pavasario šlaituos,
regėjau žibutes šaltuos
pusnynuose, mačiau mergaitę,
kuri gėrėjos pasistiebus
akla kačiukų šakele,
krantuos žvilgėjo moliai riebūs,
ryškėjo apsemta sala,
saulutėj šildės liesos žiurkės,
jų kailiai neaiškios ligos
sumaitoti garavo šiurpiai
raudonam moly, o snieguos
virpėdavo plaukelių kuokštai
ir slinko vėjo genami
link girgždančio sargybos bokšto,
jo skardą debesys žemi
paliesdavo kaip tingios žuvys
kad liečia kauburius pilvais,
po kauburiais esu aš buvęs
pavasariais, kaip šis pilkais,
vos stingdančius balsus žuvėdrų
nuspalvindavo drumstos vėtros
net už pavasarį juosviau,—
o pasistiebusi mergaite,
tad kur aš dar galiu nueiti,
kai regis, jog ir ten buvau?

PAVASARIS V

Žalios balos palei kelią...
žybsniai vėjo šukių...

balon kyšteli pėdelę
pumpuras kačiukų...

PAVASARIS VI

Guliu prie upės,
žiūriu į dangų —

į mėlyną mėlyną,
vaiko akelių

vaiskumo, gegužis,
upė jau senka,

suplazda mano
krūtinėj drugelis.

Žydinčios obelys
kopia į priešingą krantą,

atspalviai mirksniui
sužėri, užliedami baltą

spalvą, o žiedlapiai
skrenda ir krenta,

grimzta į sūkurius
ką tik praplaukusios valties.

Taip jau kiekvieną pavasarį,
taip jau kiekvieną,

o vis atrodo — nebuvo taip,
taip pirmą kartą:

mezgas ir sukasi,
skleidžias, putoja ir verda,

sminga ir grimzta — lyg melstųs,—
bet ar ne vis viena,

pirmą ar trisdešimt trečią,
ar jau paskutinį

kartą tai vyksta,
kai drumstas pakrantės vėjelis

žiedlapiais užverčia
tuštumą man ant krūtinės,—

ar ne vis vien,
mirtinai užpustytas drugeli?

PAVASARIS VII

Rytmečio saulė
akmenis švelniai aptašo.

Žvilgčioja vištos
tingiai iš smėlio duobučių.

Musė. Ant plaštakos —
šaltis garuojančio lašo.

Paimu lazdą.
Eisiu į šlailą žibučių.

Kelias neartimas.
Bet jau girdėjau — jos žydi.

Vakar vaikiukas
sakėsi turguj regėjęs.

Eisiu ir aš gal.
Reik man žiedus pamatyti.

Mėlynus mėlynus,
tarpais pablukusius vėjuos.

Sapną atsimenu:
pateka švilpiantis mėnuo

iš avietynų
kraupiai sustingusių rykščių...

žvilga ant šlaito
drebantis žalias varnėnas...

tartum žibutės
lapas tarp lapų pernykščių...

Ką tai galėtų
reikšti, matyt, man nelemta

niekad įminti,
nors čia ir šimtmečius būčiau.

Dirbanti moteris
žiūri, kaip pereinu plentą,

žiūri ir šypsosi:
dar vienas eina žibučių...

UPE ŽEMYN

Taip lyg sapne: nuo kranto valtį
atsistumi ir valtis randa

sau kelią. Prieplaukos kvadratas.
Blausi žvaigždė nušvietus krantą.

Tai sužiba, tai vėl užgęsta.
Kaip ašara dar nepravirkus.

Ir kantriai atspindį jos gaudo
laisvai paleistas drėgnas irklas.

Vos tai pavyksta — žydros šviesos
nuspalvina lig dugno upę,

o valtis slysta jau kur gluosnių
bespalviai atšvaitai ją supa.

Tyla. Liaunų vytelių tinklas.
Ant voro gijos skliautas laikos.

Pro salsvą kvapą — atsargus toks
ir metalinis dumblo tvaikas.

Bet prisiliesk netyčia irklo —
ir duš nuo jo nukritęs lašas,

tu krūptelsi ir išsigąsi,—
į kur tave tyla ši nešas?

PRIEŠ AUDRĄ

Kiemas pašlaitėje. Sėdi
senutė po lietsargiu. Lyja.

Gal dar ne lyja — tik dulkia.
Bet liūtys kely jau.

Vėjas kaip šiurpas per smilgas
prabėga ir sminga į meldus.

Sėdi senutė. Dviem pirštais
paliečia plaukus suveltus.

Paupiu liejas keliukas.
Dviračiu vaikas važiuoja.

Siauras keliukas — ratai
prietėmy tarpais užgriebia žolę.

Plyšta stiprus vėjo gūsis.
Patvoriu išskleistas lietsargis rieda.

Krypuoja senutė. Kaip vaikas,
koją prakišęs pro dviračio rėmą.

KARVĖ LIETUJE

Lyja. Šnara tamsios žolės.
Geležiniuos dobiluos
stovi karvė gražuolė
drumsto ežero spalvos.

Nuo spenių lašeliai varva,
išsiskėtus, liūdna
vidur lauko stovi karvė
nepajudinama.

Tik aure — drugelis baltas
suplazda tarp ragų
ir nurimsta, prikaltas
lietlašio vinuku.

VIENINTELIS VISŲ TURTAS, BIČIULI...

Antai — mergytė
kapsto smėlį su šaukštu.

Staiga viską meta,
tarp balų nusiveja paukštį.

Mina kreivom kojukėm
ir krenta ant asfaltuoto kelio...

Iš kišenuko išbyra
gelsvo smėlio saujelė.

VIENUMA

Mėnulis — už trobos,
tačiau ant mano rankų

negęsta atšvaitai:
pražydusi vyšnaitė —

kaip veidrodis švarus,
nutaikytas į langą,

šviesa — balta balta —
nuo permirkusio šlaito.

Į lauką išeinu.
Dar vakar lijo lietūs.

Balutė vidury
nubalinto kiemelio.

Šikšnosparnis, vos vos
vyšnaitės nepalietęs,

nutolsta link šlaituos
užmigusio kaimelio.

Graži tai vienuma,
ji sieja, ne baugina:

kodėl mes čia, dėl ko,—
kas šitai atsakytų...

Gal mėgautis žiedais,
gal perprasti buvimą,

o gal gimdyt vaikus —
taip, kad ir jie gimdytų.

PAKELĖ PER PAČIĄ KAITRĄ

Toliuos — bokštas. Kapinaitės.
Žolėse — žiogai.

Atpstantis kaitroj alksnynas
ir — laukai laukai...

O drugelių pritaškyta
laukuose tuose!

Štai koks švyti pro smilgyną —
kapinių dvasia.

Bet juk tai... skarelės kraštas...
Pakelės darže

ravi burokėlių lysvę
moteris nėščia.

PRO ŽIBUOKLYNUS NAMO

Eik, brolau, aš tai neisiu,
aš ne tam išėjau

pakvėpuoti žibuoklėm —
štai jos žydi,— nejau

ten tikies nukeliauti
taip skubėdamas, bet —

ar į ten, ar į žydrumas,
kada žydra čia pat?

Neisiu, broli, į tolius tuos,
nors tu jais ir gėries,

man — į šiaurę nuo Nemuno,
į rytus nuo Neries...

EILĖRAŠTIS DUKRYTEI

Mėnuo iš sapno. Lovytė.
Sparnas medinio arkliuko.

Šiltas mieguistas angelas
ant naktinio puoduko.

SIŪBUOJA MEDŽIAI

Prie seno kelio
siūbuoja medžiai žali,

siūbuoja medžiai
nuo to žalumo žili.

Siūbuoja beržas,
siūbuoja karklo tinklai,

siūbuoja gluosnis,
varnėnai ir inkilai.

Šakas nei plaukus
praskleidžia vėjo ranka

ir mirksnį matos
nameliai girion slenką,

pievelė matos,
vaikiukai, tvoros, gaidžiai,—

siūbuoja medžiai,
dievuliau, ak kaip plačiai!

Ir kas čia keisto,
sakys praeivis... Išties —

čia nieko keisto,
siūbuoja medžiai, ir tiek...

PABUVIMAS PRIE EŽERO VĖJUOTĄ DIENĄ IR GRĮŽIMAS

Pirmąkart nustebau, kai valtelė
supos vėjų pilnam ežere —
tarsi suptųs tarp karklo šakelių
siauras lapas, ten žvejo kupra
kažką veikė, kepurė kaip burė,
rodės, nešė valtelę krantan,
rodės, šoną šaka jam pradūrė,
taip tik rodės, o vėjas veidan
pūtė ežero drėgmę ir meldų
salsvą kvapą, geltonus pūkus,
rodės, vėjas pasaulį šį valdo,
bet tik rodės, nes valty žmogus
rankom dangui mosavo taip raiškiai,
ir staiga supratau: dieve — jau
tai man reiškia daugiau, nei išreiškia
judesiai jo... Ir aš nuėjau
nuo to ežero, nuo tos valtelės,
nuo tos vietos, kur žvejo kupra
kažką veikė, ėjau ir takelis
vėl man reiškė tik tiek, kiek yra.

PASIVAIKŠČIOJIMAS RUDENĖJANČIA PAMIŠKE

Štai užsiplieskia ir gęsta
lapai rudenį...
Kas, kodėl mums davė gestą,
gamtai — judesį?

Kas, kodėl mums davė klausą
ir dar klausimą? —
klausiame prasmės to, klausiam —
neišklausiame.

Rausvas uogos veidrodėli,
ryto pamiške,
gal prasmės nėra, todėl ir
ne-beprasmiška

nei tenai, kur gavom gestą
arba judesį,
anei čia, kur tyliai gęsta
lapai rudenį...

PŪKAI VIRŠUM UPĖS

Sklando pūkai viršum upės
ir atsispindi upėje.

Upei jie tarsi nerūpi.
Tarsi ir jiems nerūpi ji.

Bet taip tik rodos — kaip viskas
turi jie tikslią atmintį:

pasklando pasklando — ir krenta
kiekviens tik į savo atspindį.

RYTMETIS

Tai, ką mokėjau — jau nebemoku.
O jei ir moku — tai nebenoriu.
Pasitiesiu maišą tarp rudenio uogų —
tarp spanguolių. Švytintis voras
leidžiasi, sėdžiu, tuščią pintinę
padėjęs ant viksvų kupsto,
kila poezija apsisvaigingęs —
klausytis, klausyti, paklusti...

O klausime, ko verkšleni,
žmogau mano artimas,— ko tu?
Jei nežinai, dėl ko gyveni,
gyvenk, kad ramiai miegotum.
To pradžiai pakanka — kaip medžiui
nugrimzti į rytmečio apeigas.
O jei to pakanka pradžiai,
kas žino, pakaks gal ir pabaigai...

KIELĖMS, SKRENDANČIOMS LIETUJE IŠILGAI GELŽKELIO PYLIMO

Išvažiavo mano mergaitės kažkokiu
traukiniu, o lietūs pliaupia...

Išvažiavo kažkur, kur šoka,
tačiau vargu ar laukia.

Ar nematėt svetimoj stotelėj
raudančių mergaičių, kielės,—

susigūžusių, pamėlusiom kojelėm,
perlytais nėrinėliais...

PAUZĖ III

Jau lyg nerašau naujų
eilėraščių senus ar meni
vien tai ką rašiau krauju
perrašau širdimi

LAPŲ KRITIMAS GIEDRĄ DIENĄ

Jau išskrido paukščiai į pietus,
virš miškų suklikę tris kartus.

Pro retus lapus jau matosi toli —
sėdi prie trobos, o rodos, kad kyli

viršum žemės ir regi net tai,
ką seniai, gal tik vaikystėje matei:

lapkritys, spinduliuose žėrįs,
tapo potėpiais minkštais ir neskubiais,—

sėsk, palauksim, atsirėmę į duris,
kokios tolumos paveikslą šį užbaigs,

paskutinis lapas kai nukris...

V

J. S. Bachas.

Mišios si minor

J. S. BACHAS. MIŠIOS SI MINOR

Mamai skiriu

Dolor animi gravior
est, quam corporis

I

VĖSIAM VĖSIAM ŠVELNIAUSIAME ŠEŠĖLYJE ILSISI VAIKIŠKOS medinių skulptūrėlių pėdos, po jomis mažas fontanas nerūpestingai savo dugne žaidžia su trisdešimčia sidabro pinigėlių, keli skaidrūs lašai užtykšta berniukui ant alkūnės, į erdvius skliautus lyg peteliškės sparneliai atsimuša basų kojų šlamesys ir nuo viškų ant akmeninių grindų pradeda tekėti tyli vargonų melodija, ji tvenkiasi, liejasi pro nežymiai pravertas masyvias duris, ribuliuodama apsemia medines laiptų pakopėles, kuriomis berniukas kopia į varpinę, iš jos pakyla trys šviesūs akordai ir, įgavę balandžių pavidalą, suka plačius paslaptingus ratus virš adatos smailumo bokšto, nuo kurio — ak kiek akys užmato! — vien saulė ir mėlynė, spindintis jūros kraštelis, retai susmaigstytos keistos vienuoliškos uolos su tamsiais ramiais paukščiais, sustingusiais viršūnėse didingomis pozomis, o uolų papėdėmis vingiuoja akinamai geltonas Didysis Takas, slėnyje išsišakojantis į dešimtis kelių

ir keliukų, kurie nutrūksta ties ovalinėmis prabangių namų durimis, suzmegusiomis tarnų lūšnelėmis, šuliniais ir tvartais, ties smuklėmis, pirtimis ir upėmis, smėlio karjerais ir vešliomis giraitėmis, tarsi ratų stipinai subėga į aikštes, bausmių ir sportinių žaidynių vietas, arba it plonyčiai siūleliai nutįsta per rugių laukus ir ištirpsta padūmavusiose tolybėse,— ak, kokie neryškūs ir raizgūs tie keliai keliukai, tačiau šiandien, Visuotinės Darnos Dieną, jie visi suteka į Didįjį Taką, kylantį tarp uolų link varpinės, link saulėje putojančio šventoriaus, link išplitusios vargonų melodijos ir žydro fontanėlio, link mažojo varpininko, kuris nuostabos išplėstomis akimis stebi kylančią į kalną procesiją — lyg ankstyvą pavasarį tingiai į kalvelę pasišildyt besirangantį žaltį,— ak, kaip akinamai retsykiais sublyksi priekyje einančio Žynio karūnos auksas, kaip žybčioja blizgučiai ir brangakmeniai išsipuošusių moterų plaukuose, kaip spalvingai drungname vėjelyje plazda mėlynos baltos geltonos šventinės vėliavos, kaip švelniai — tarsi pirmųjų žibučių kupsteliai — žydruoja giedančių vaikų chorai, o už jų — elgetos, dulkėti prekijų vežimai, paklusniai slenkančių miestelėnų apdarų margumas, pro kurį nei kraujo lašai prasisunkia ryškiai raudona paradine uniforma pasipuošusių karių pulkeliai su žvilgančiomis ietimis, su skiriamosiomis vėliavėlėmis virš šalmų,— ak, koks spalvingas, žaižaruojantis, metaliniais žvynais prisidengęs žaltys rangosi į kalną, artėja ir artėja — palaimingai vargonų muzikai persipinant su skaidriais vaikų balseliais, spindint bekraštei mėlynei, trims šviesos akordams sukant ratus

aplink bokštą, vaivorykštei žaidžiant lašeliuose ant berniuko alkūnės, išdidiems ereliams abejingai žiūrint į ištuštėjusios sostinės stogus ir aikštes, ir — toli toli — prie pat horizonto — nenumaldomai kylančias vos vos pastebimas švelnias švinines dulkeles.

II

Žydriems berniukų balseliams, šlovinantiems darną ir buvimo džiaugsmą, pasiekus aukščiausiąjį tašką, kai atrodė, kad stangrėja oras ir jame tuoj tuoj pradės plūduriuoti mažų mergyčių plaukus puošiantys ryškiaspalviai gėlių vainikai, panirdami į sūkuriuojančius dangaus upelius ir vėl žaismingai iš jų išnirdami, kai atrodė, kad visa, kas gyva, netrukus susilies savo šaknimis ir viršūnėmis, kad dar sekundė — ir grubios pasaulio formos ištirps tų nepasiekiamai aukštų balselių erdvėje, kuri ir pati, neišlaikiusi savo garsų tobulo grožio, pradės tirpti, skaidytis, tyvuliuoti, kai atrodė, kad aukščiau jau nebėra kur kilti, nėra giesmės, kurią įmanoma tenai išgiedoti, nėra klausos, kuri sugebėtų tai pakelti — tik tyla ir šviesa, tik ramybė ir niekados nepatirta palaima, tik visiškas atsidavimas tauresnei jėgai — be sielvarto, be sekinančio svarstymo, be savo poelgio suvokimo, tik belaikis sklendimas virš išsipildžiusio amžino pastovumo ir formą jam suteikiančio kitimo,— štai tuomet nuo aukščiausios uolos atplyšo juodas luitas, jis smigo kraupiai

švilpdamas link varpinės, kurioje tarsi genijaus
rankomis išdrožta skulptūrėlė stovėjo mažasis
varpininkas, nesusigaudydamas, kas jam darosi —

lyg su išaugusiais nepakeliamo baltumo sparnais, lyg
su vėjo žiedlapiais nedrąsiose garbanėlėse, su beribe
tuštuma rankose ir nesuvokiama pilnatve prievartos
dar nepatyrusioje

širdelėje,— štai tuomet juodas žvilgantis padaras
su panteros uodega, liūto karčiais ir rausvomis
godžios kraujo ištroškusios vilkės akimis akimirksniu

pranėrė pro varpinę ir nagais įsikirtęs į mažojo
varpininko nugarą šovė atgal į padangę
tarsi pumpuras sprogusiais sparnais ėmė kilti

vis aukštyn ir aukštyn kol nustėrusios minios
akivaizdoje paleido savo auką išskėtė nagus
tarsi duodamas kokį ženklą suglaudė žvilgančius

sparnus ir smigo paskui ją kaip antras akmuo tačiau
artėdamas prie žemės vis mažėjo ir mažėjo
tarsi krisdamas pakilo iš minios — iš mūsų —
į dangų —

į mus — gal kažkas pagalvojo minioj gal o
akmenis pasiekė tiktai vaiko kūnelis
susirietęs į gumuliuką ir toje vietoje kur jis nukrito
prasivėrė
žemės pluta ir milžiniškas ugnies liežuvis išlindęs

iš prarajos lyžtelėjo saulės nutviekstą šventovę kuri
akimoju virto liepsnojančiu fakelu ir tada sujudėjo

kalnai pradėjo skilinėti uolos kristi akmenys tarsi
žaibas išilgai plyšo Didysis Takas ir į siaurą gilų
plyšį nugarmėjo visi sudariusieji šventinės procesijos

nugarkaulį ir tik tuomet minia sukliko pradėjo
blaškytis tarp krintančių akmenų prasivėrusių plyšių
tingiai kliuksinčios magmos žmonės staugė nuplikyti
verdančiu

požemių vandeniu ir nuo jų kūnų movėsi oda
raitojosi tarsi rankovės ant baltų siūlelių tinkleliu
padengtos mėsos tuoj supuldavo spiečiai rudų
šarvuotų vabaliukų

ir nuplikytieji atrodė lyg apvilkti skaudžiais gyvais
kailiniais iš po akmenų kilo gelsvi siera dvokiantys
garai žmonės žiopčiojo it kokie nebyliai skleisdami

mykiančius gomurinius garsus negalėdami įkvėpti
oro draskė nagais savo krūtines vildamiesi taip
įleisti į dūstančius plaučius nors gurkšnelį deguonies
šlakelį gyvybės vilties

bet netekę jėgų susmukdavo ant žemės lyg
besibaigiančios žuvys išsiplėtusiais vyzdžiais kol
jų akių obuoliai suledėdavo ir iškrisdavo iš akiduobių
tarsi maži

skambūs karoliukai paspalvinti sprogusių
kraujagyslių
spalvomis ir šokinėdavo žemyn nuo akmens prie
akmens
grakščiomis šimtmečių nugludintomis terasėlėmis

palikę bjauriausiomis pozomis sustingusius kūnus su išnarintais žandikauliais pamėlusiomis rankomis ir neatpažįstamai nagų išakėtais veidais

III

Kartu su žmonėmis blaškėsi ir žvėrys, gyvuliai, iš kažkur atsiradusių šliužų, vorų, pelių, rupūžių, driežų armijos, dar niekad neregėti slidūs požemių

gyvūnai, pasiutę vilkai, šunys, hienos ir lapės riejosi tarpusavyje, šalia gulėjo erelis, suleidęs nagus į
zuikio
nugarą, ir zuikis, užpakalinėmis kojomis perplėšęs
erelio

vidurius, ant glitaus akmens sunkiai kvėpavo pusiau sutrėkšta rupūžė, pasidėjusi priekines letenėles ant raudonos didelio paukščio kojos nuolaužos,
strazdanotas

paauglys su įmantriu segtuku ausyje aštriu akmenėliu karštligiškai brūžino savo kruviną riešą bet supratęs
kad

ta: ne jo jėgoms įsikniaubė veidu į pelenus
kūkčiodamas:

mama mamyte!.. iš kažkur vis kilo ir kilo sparnuotų
skruzdžių armados be gailesčio jos aplipdavo dar
šiltų
negyvėlių akis išpampdavo ir risdavosi draugių
nugarėlėmis

apkvaitusi senutė su mergautine sage žiluose
plaukuose
sunkiai pakilo iš lavonų kauburio nubraukė nuo
veido
skruzdes ir bandė bėgti vilkdama su savimi didelį

dviračio ratą tarp kurio stipinų buvo įstrigusi jos
žaizdotom rožėm pražydusi koja bet tuoj pat užkliuvo
už agonijoj besispardančio kumeliuko ir suklupo o
sagė

iškrito iš susitaršiusių plaukų ir nusirito įkaitusiu
šlaitu klastingai žvilgėdama tarsi koks neregėtai
nuodingas gyvūnas atlikęs savo pragaištingą darbą

skubėtų slėptis į požeminius urvus kurie atsiverdavo
ir vėl užsiverdavo o iš jų lindo varanai skorpionai
smilkstančios pelės rangėsi barškėdamos gyvatės ir

paklaikusios nuožmiai kovai pasiruošusios žiurkės
agresyviai
krypavo neregėtą priešiškumą viskam įgijusios viršos

tarp kurių šliaužiojo klykiantys vaikai apkapotais
veidais

ir apkramtytomis alkūnėmis panirdami į žalią
dvokiantį
vandenį ten plūduriavo pirmapradiškai skaistūs
lotosų
edelveisų ramunių žiedlapiai o aplink juos lakstė
nuogi

muzikantai su šachmatų figūrėlėmis įpintomis į ilgus
išsidraikiusius plaukus su arfomis užmautomis ant
kaklų
nutrūkusios tabaluojančios stygos pjaustė
lakstančiųjų

tarpupirščius kažkoks neūžauga bandė prakalbinti
sužalotą
šventosios skulptūrą prašydamas kastuvėlio kad
galėtų
save nužudytą garbingai užkasti šventoriaus viduryje

suklaupusį būrelį jau baigė išmušti akmenų kruša o
jie tiesė kruvinas rankas į dangų ir nė neketino
trauktis
iš tos monotoniškų žudynių vietos tik apatiškai
meldės

ir staugė: nuplauk mus savo krauju nekaltuoju!
nutukęs miestelėnas sugriebęs už plaukų jaunutę
moterį daužė jos galvą geležimi kaustyta Biblija ir

švogždė: prisiek, paleistuve, kad jis nė karto su
tavim
nepergulėjo, prisiek, paleistuve! o moteris vis
stengės
apspjauti raupų išakėtą jo veidą ir kerštingai

kvatojo: dar nežinia, kuris su kuriuo pergulėjo, dar
nežinia!.. netolies stovėjo liūdnų akių vyras priglaudęs
prie krūtinės mažą mergytę kuri suodinam delniuke
spaudė

apdegusį banknotą su mėlynu valdovo profiliu
mergytės
akyse buvo per daug nuostabos kad jose galėtų tilpti
dar ir
baimė ji žiūrėjo pro vyriškio pirštus suspaudusius jos

veiduką žiūrėjo į gelsvą šunelį kuris laižė likusį
trečdalį
kojos ir suinkšdavo snukučiu palietęs savo ištemptą
nukarusią sausgyslę po apvirtusiu prekių vežimėliu
gulėjo

išprotėjęs žydas taukuotais pirštais jis skabė
popierinių
gėlių lapelius ir monotoniškai vapėjo: pirkite
trintukus —
ir būsit laisvi, ištrinsite savo šešėlį ir nieks neįtars,

kad jūs esat! paskui sukikendavo lyg apgavęs patį
likimą

ir jau tūžmingiau pakartodavo: pirkite pirkite
trintukus!
o iš sudaužytų molinių indų ant kvitukų sąsiuvinių ir

šventųjų knygų liejosi kvapnūs aliejai kuriuose
skendo
bitės vorai ir žalios muselės tų kvapų pažadinta iš
mirties
nubudo jauna motina ji tarsi užklupta nusikaltimo

vietoje baimingai kuždėjo: jau metas, jau metas... ir
kišo
prie pienu prisirpusios savo krūties sustingusias
kūdikio
lūpas kraujuotais nešvariais skarmalais stengdamasi

pridengti sutraiškytą naujagimio krūtinėlę vis labiau
temo šiušeno palei žemę besiblaškantys šikšnosparniai
aplink saulę įsižiebė žvaigždės liepsnojo varnai

IV

KAŽKAS PAKEIS ŽAIDIMO TAISYKLES
IR BUS UŽMIRŠTAS
IR BUS UŽMIRŠTAS
IR BUS UŽMIRŠTAS
PRISIKĖLIMUI
BET KAS PAKEIS ŽAIDIMO TAISYKLES
JEI BUS UŽMIRŠTAS
JEI BUS UŽMIRŠTAS

JEI BUS UŽMIRŠTAS
PRISIKĖLIMUI
NES KAS PAKEIS ŽAIDIMO TAISYKLES
TAS BUS UŽMIRŠTAS
TAS BUS UŽMIRŠTAS
TAS BUS UŽMIRŠTAS
PRISIKĖLIMUI
JEI IR PAKEIS ŽAIDIMO TAISYKLES
TAI TIK UŽMIRŠTAS
TAI TIK UŽMIRŠTAS
TAI TIK UŽMIRŠTAS
.....

Ištverk šį nenutrūkstantį ir ramų, iš sielų irštvos, iš vargonų įsčių, iš amžių glūdumos lig mūs ataidintį akordą, vargonininke!
Nenusuk akių į pašalį, vargonininke!
Nėra jokio kito akordo,
nėra šiame akorde jokio pašalio,—
klausyk, vargonininke,
matyk,
atsimink:

... būrelis rinktinių karių, pagal puikiai išmoktas karo meno taisykles įsitvirtinusių po paskutine patikimai atrodančia uola, ietimis atsimušinėjo nuo kitų nelaimingųjų antpuolių, atsimušinėjo nuožmiai, įnirtingai, šaukdami: „Šliaužkite kitur, rupūžės! Čia mūsų, čia mūsų!", ir kurį laiką niekas neatkreipė dėmesio, kad akmenys staiga nustojo kristi ton vieton, kur gulėjo išsilaksčiusios procesijos numesti

apeiginiai reikmenys, žmonės tai pastebėjo per vėlai, kai saugus lopinėlis jau buvo užimtas nesuskaičiuojamos gyvybės, susispietusios tarp aplaužytų kryžių, karūnų, suplėšytų vėliavų, paauksuotų lazdų, vainikėlių, indelių, padėkliukų ir kitokių sielos išganymo daiktų ar šiaip nieko nereiškiančių blizgančių niekučių,— kai likę gyvieji ir sužalotieji atsitokėjo, jie lyg pagal vidinę komandą metėsi į tą pusę ir čia pat krito, pakirsti ragų, ilčių, kanopų, gyvačių įkandimų, staugė iš nepakeliamo skausmo, plėšė nuo savo veidų į akių obuolius įsikirtusias žiurkes ir, nieko nematydami, virto į tą baisų kūnų ir kraujų kamuolį, lyg į kokį minkščiausią begalinės

meilės ir užuojautos patalą, tik viena moteris per
stebuklą
pakilo iš to agoniško kvaitulio ir visa susiurbiančio brolžudiškos kovos verpeto ir išdidžiai tarsi šventoji

pamišėlė vedama jau ne proto o merdinčio kūno
instinkto
nuėjo pirmyn jos plaukuose žėrėjo melsvos
smilkstančio
jazmino žarijos ji ėjo tiesiai į akmenų krušą į liepsną

į prasivėrusią prarają ir ten kur ji prisiartindavo visa aplinkui nurimdavo — akmenys krito tik prieš ją ir už jos liepsnos nuslopdavo po jos kojomis ir vėl

įsisiautėdavo jai praėjus riedančių uolų atplaišos užversdavo atsivėrusius plyšius ir vėl į juos
nugarmėdavo

tarsi tiltai praleidžiantys į vieną pusę ir tik tvirtai

savo sielos gelmėj apsisprendusius keletas žmonių
tai
išvydę puolė paskui jie bėgo raudodami ir inkšdami
kaip
vaikai sutemose pasimetę nuo motinos klupo kėlėsi

šliaužė bet stebuklas neįvyko išėjimas užsidarė
akmenys
vėl kežino jų galvas liepsnos įšokdavo į jų rūbus ir
plaukus ir skaistūs fakelai garmėdavo į atsivėrusias

bedugnes į gurgsinčius karštos lavos griovius į
ledines
aidžias prarajas iš kur girdėjosi tūkstančius kartų
aido sustiprintos merdinčiųjų aimanos ir maldos
nešvankūs

prakeiksmai ir stenėjimai klyksmai ir priešmirtinis
gargaliavimas atodūsiai klaikūs beprotybės garsai:
kikenimas žvengimas debiliškas verksmas žagsėjimas

iškraipytos šventosios giesmės dainuškų nuotrupos
bespalvis isteriškas juokas kukavimas prunkštimas
čepsėjimas rijimas — ir neatskirt jau ar sveikieji

išprotėjo ar amžini pamišėliai atgavo protą žiūrėk
vargonininke žiūrėk prie pat bedugnės krašto ant
meilėje
susikabinusių vyro ir moters lavonų virpėjo ką tik

pražydusios rožės šakelė su dviem puošniais geltonais
žiedais ant vieno tupėjo boružė ant kito kolibris ir
jau
nebepakilo — iš dangaus plūstelėjo aukštuminio
ežero

vandenys dumbliai kibi augmenija dėlės reptilijos
aštrios
žolės perpjaudavo ligi kaulo bėgančiųjų kojas
glitūs
akmenys nusviesdavo savo aukas ant įkaitusių
pilkšvai

rausvais plaučiais alsuojančių žemutinių terasų
kurios
papūtus vėjeliui virsdavo milžinišku pabaisos
gomuriu
pasiruošusiu praryti bet kokią gyvybę ant jų
nustumtas

jaunas šventikas dar pašoko bet nenuženges nė
žingsnio
sukniubo ir baisiose pragaro kančiose rangydamasis
neregėtai
ištįsusiu kūnu sustingo susirietęs lyg neišnešiotas
kūdikis

gimdančiose nekalto prasidėjimo įsčiose kol begalinė
kaitra
jį ištiesino ir privertė šokti keistai plastišką lėtą
nepadoriai jausmingą kepinamo negyvėlio šokį visa
tai

abejingai stebėjo visko šioj žemėj prisižiūrėjusio
senio
sveikoji akis bet ji tuoj pat išsiplėtė iš siaubo kai
atsitūpęs ant prabangaus surduto skverno kranklys
ėmė

lesti lauk besiveržiančius jo vidurius štai kas pakeis
žaidimo taisykles iš kažkur išniro būrys vynu ir
žolelėm
apsisvaiginusių vyrų ir moterų jie juokėsi
susiriesdami

jei kuris iš bendrų sukniubdavo su sukežintu kiaušu
pylė
vyną į skausmo sudarkytas jų burnas daužė krištolo
taures
laimei ir čia pat krito ant šukių su sutraiškytais

šonkauliais perlaužtais stuburkauliais ir lyg
virvagaliai
atmestomis rankomis o pusnuogės moterys
glaustėsi prie
jų tarsi katės lingavo atstačiusios savo apvalius
pilvus

ir šlaunis kikeno susiėmusios krūtis į delnus ir
gašliai
čepsėdamos palinkdavo prie karščiu tvoskiančios
žaizdos —
ak šis jau ne mano, šis jau anapus, o šis — šis tik

pradeda, priešmirtinis rūkas dar tik tvenkiasi jo akių
kloniuose, šis mano, ak, dar niekad nejutau tokio
malonumo,
o kad tai tęstųsi amžinai! — taip, šios krūtys —
šlykščiausias

dalykas pasaulyje, gal todėl jie prie jų taip ir
puldavo,
koks nuostabus klyksmas, kokios glamonėjančios
aimanos —
dar! dar! — na, nenusibaik, tu niekam tikęs padare,
palauk —

jau! jau! — dar mirksnį, dar! — paskui galėsi, tik ne
dabar, paskui, paskui, tik po to... po to... o dieve,
o dieve!!! jos griūdavo vaitodamos drumzlinomis
akimis

su drimbančiomis putomis iš burnų su konvulsingais
meilės
traukuliais plačiose strėnose voliodavosi kol
nuslysdavo
molėtais grioviais pas besiplakančias aukštumines
žuvis kurių

agonija buvo nebyli ir tuo nebylumu tarsi baisesnė
žvynuoti kūnai garsiai spragsėjo ant perkaitusių
akmenų
ir pašokdavo nelyg nematomos spyruoklės pamėtėti
ligi

liepsnojančių krūmokšnių pašokdavo ir krisdavo
naujam
šuoliui kur bepažvelgsi tūkstančiai smilkstančių
lavonų
vyrai ir moterys naujagimiai ir seniai žvėrys ir
paukščiai

ir visi ir visi ir visi — lyg baugi dar gleivėta šilta
žalčio išnara ak kodėl mes tokie negyvi ak kodėl
mes
tokie negyvi ar kad mirėm o gal kad dar negimėm,—

tūkstančių tūkstančiai ir vienas iš tūkstančio ir tūkstantis iš vieno tarp nuolaužų grioviuose ant dūmais aptekusių šlaitų sėdintys ir gulintys pusiau apnešti dumbliais žolėmis drėgnu karštu moliu, bet gal tik jame, kad ir kaip besistengtų, žmogus vis tiek nesugebės išnaikinti gyvybės, kad ir kaip besistengtų, gal vien tik jame,— tarp trūkčiojančių kūnų, nieko nematydamas, seniokiškai lėtai eina užsigalvojęs vargonininkas, eina neklupdamas — tarsi begėdiškai neklystančio instinkto vedamas, po pažastimi žybteli purpuru įrištas „Pragaro" tomelis, griausmai ir traškesys užgožia slopų nervingą murmesį: „O kad man laiką, kuriame Jis gyveno, arba Jam mano talentą...", ir tai vienintelis žmogus, kuris dar nieko nežino, vienintelis toks kraujuotoje erdvės akyje, vienintelis ir vienui vienas — toks — kažkur tarp Veneros ir Marso.

V

Stokimės...
Išnirę iš tirštų švininių dulkių trys žydrai liepsnojantys balandžiai vėlei suka skaudžius tobulumo ratus virš griuvėsių...

Stokimės!
Įgriuvusio, drumstai raudono dangaus fone apsikabinkime gyvieji ir mirusieji!

Stokimės,—
antai — ant aukščiausios uolos jau pasirodė kraują stingdanti skarmaluotų luošių procesija, žmonės eina nesirinkdami krypties, nesidairydami į šalis — tarsi eitų daugelį kartų išvaikščiotu Didžiuoju Taku, procesijos priekyje sunkiai žengia neaiškios lyties būtybė su stipriai prispaustu kūdikio kūneliu prie krūtinės, ir staiga — iš sutinusių, kraujais aptekusių lūpų nelauktai išsiveržia sukrečiančiai ramus himnas — vos girdimas, keistas, nėkart negiedotas, o niekad neužmirštas, štai jį nedrąsiai pradeda atkartoti likusieji, tai paskutinieji, jie eina prilaikydami vieni kitus, surėmę pečius ropščias ant uolos krašto ir žengia į ugnį — vienas po kito, paeiliui, be sąmyšio, priekinės eilės jau pradingo neįžvelgiamoje tuštumoje, bet himnas netilsta, o auga ir skleidžiasi, tarsi akmenį skaldantis daigas prasimuša pro

aimanas, vandenų šniokštimą, plyštančios žemės metalinį žvangesį, nevalingai jį bando atkartoti netgi tie, kurie agonijos traukuliuose troško nebūties kaip išganymo, kurie, ką tik atpirkę pasaulį, nesurado savyje nei jėgų, nei valios pakilti — lyg jų sielos nuo pavydo mirusiems būtų apsunkę, bet štai ir jie keliasi, žaizdotais delnais kabinasi už akmenų, aštrių žolių, šventovės nuolaužų, klibikščiuoja pasiremdami nutraukytomis skulptūrų rankomis, kojomis, liepsnojančiomis lazdomis ir nustebę stoja procesijos gale, kad drauge su visais giedotų, judėtų, atsuotų, rinktųsi,— tebūnie! teišsipildo! — ir tai jau ne apatiškas pasmerktųjų nuolankumas, ne paniška išnykimo baimė, ne išganingos ateities laukimas, o apsisprendimas, o ryžtas, o skausmingai suvokta dabartis, ir visa, kas buvo neaišku, kas baugino pasąmonės sapnuose ir vertė klykti iš siaubo tikrovėje, visa tai vienu akimirksniu iškilo prieš juos iš griausmingos tylos, išplaukė kaip koks milžiniškas varpas ir palytėtas vis stiprėjančios mirtį pergalėjusių giesmės, suaidėjo, įsiliejo į amžiną kosmoso gaudesį, praradusį trūkinėjantį laiką — dabar jau vientisą ir neskaidomą — tačiau jame — o stebuklas! — girdėti kiekvienas melodijos vingis, kiekvienas pavasario skaidulėlės stangrėjimas, kiekvienas upelio brangakmenio skambtelėjimas, tolimiausios širdies dūžis, kiekvienas juos visus apjungiančios tylos verpeto plastelėjimas,— o paskutinis laše, perpildęs mūsų lemties taurę, tavo karčioje pilnumoje tebūnie, teišsipildo ir paskutinis netikrumo mirksnis šioje kančioje, nes gal vien joje mūsų niekas

per amžius ir nebuvo atskyręs, vien jos visa atperkančioje šviesoje ligi galo išdegtos mūsų sielos sugebėjo įžvelgti pasaulį, kuriame viskas mainosi, o nesikeičia niekas, visa savo esybe patirti lig šiol neregėtą ir niekad nesuterštą, skaidrią jo erdvę, kurioje jau neklausiama, kas yra nugalėtojai ir kas nugalėtieji, kas išgelbėtieji ir kas nutremtieji, kas gyvenimas ir kas nebuvimas — juk viskas be galo paprasta, viskas ligi ašarų paprasta — štai ką mums reikia apgint savyje, štai ką mums reik — kas bebūtų — apgint savyje! —

ir kas tai pažino atpažintas bus
ir nesiskirs nuo savo brolių nei turtais
nei giesme nei ateitim nes vien iš to
ir atpažintas bus kad daug tikriau nei
atpažintieji neišsiskyrė iš savo brolių nei
turtais nei giesme nei ateitim ir atpažintas
bus kas tai pažino ir nesiskirs nuo savo
brolių nei turtais nei giesme nei ateitim

siokimės!
apsikabinkime gyvieji ir mirusieji
nepavėluokime: ratas sukasi
puošni procesija dar tik ruošiasi kilti į kalną ratas sukasi ratas sukasi ratais ir ratuose sukasi ratas mažas fontanas savo dugne nerūpestingai žaidžia su trisdešimčia sidabro pinigėlių keli skaidrūs lašai užtykšta berniukui ant alkūnės basų kojų šlamesys

tarsi peteliškės sparneliai atsimuša į vėsiame šešėlyje besiilsinčias medines skulptūrėles ir pamažu pamažu susigeria į erdvius aukštą aukštą beribį buvimą apgaubiančius Tylinčiųjų aido skliautus

...— 1985.VII.5.

TURINYS

Aklieji / 5

I. VALTIS TARP MEDŽIŲ BALTŲ

Rugiai mėnesienoje / 9
kai ramu kai nesinori nieko... / 10
Valtis tarp medžių baltų / 11
Astros / 12
Kaip ir mūs atspindžiai nuo upokšnio / 13
Senamiesčio kiemelis / 14
Eilutės ant sniego / 15
Slaitas / 16
Mėnuo / 17
niekada dar šitiek neturėjau... / 18
aš taip ilgai nebebuvau tenai... / 19
Liūdna daina / 20
Aguonos / 21
Romainiai. Procesija / 22
Palauksim ausylo / 23
Erškėtis palaukėj / 24
tavo rankos graži moteriškė... / 25
Sūnaus palaidūno laukimas / 26
žinau — jau savo išdidumo niekados... / 27
Meistras / 28
Meilės sonetas / 29
Pauzė I / 30
Rubajatai apie užgyventą laiką / 31

II. TYLINČIOJO AIDAS

Tylinčiojo aidas
Svečias / 45
Drugelis / 47
Keliauninkas / 48
Dainuotojas / 49
Sermenys / 50
Atklydėlis / 51
Krantas / 52
Apiplovimas / 54
Nakvynės namai / 56
Paklydėlis / 57
Kryžkelė / 58
Vartai / 60
Giraitė / 61
Mylinčioji / 63
Vyno pilstytoja / 65
Atsiskyrėlis / 66
Iš kur žinai apie tas duris, jeigu sakaisi nežinąs, kas tavo sieloj dedas? / 67
Sužieduotuvės / 68
Vasaros vakaras / 69
Pauzė: tiek, kiek girdėjau iš praeinančiojo dainos / 70
Kareivis / 71
Sulinys / 73
Rožė / 74
Sūnus palaidūnas / 75
Nubudimas I / 77
Fleitininkas / 78
Takas / 79
Rudens vakaras / 80
„To, kuris nešasi fleitą, darbas — groti" / 82
Švelni naktis — tai mudviejų neturtas / 83

Aukojimas / 84
Nubudimas II / 85
Nerealioji / 86

III. SNIEGAI NE TIE JAU

Baladė apie erškėčio šakelę / 89
Apie fleitą / 93
kanarėlės mes tik kanarėlės... / 95
Paukštis / 96
Karoliai / 97
tai tik šilkas džiaugsme mano tiktai šilkas... / 98
sparnai minkščiausias guolis bet mieloji... / 99
Virš pražydusios žodžio spingsulės / 100
sugrįšim į bendrąją menę... / 102
Aušrinė / 103
Paveikslas. Kelios detalės / 104
Mirusiųjų daina / 106
Nemiga / 108
Su vainiku / 109
Atsisveikinimas / 110
Aistra / 111
Naujieji metai / 112
Kaip tyliai viskas mumyse užgęsta... / 113
Žuvėdra ties raugerškio krūmu / 114
Pauzė II / 115
Išdavystė / 116
Žalias kovo ledas / 117
Didžioji rauda ties degančiais vynuogienojais / 118

IV. KAIP SIRDY — TAIP IR ANT ŽEMĖS

Pavasaris I / 129
Pavasaris II / 131
Žiūrėjimas į siaučiančią pūgą / 132
Pavasaris III / 133
Sniego laukas prieš saulėlydį / 134
Gelžkelis pamiškėje / 135
Pavasaris IV / 136
Pavasaris V / 137
Pavasaris VI / 138
Pavasaris VII / 140
Upe žemyn / 142
Prieš audrą / 144
Karvė lietuje / 145
Vienintelis visų turtas, bičiuli... / 146
Vienuma / 147
Pakelė per pačią kaitrą / 149
Pro žibuoklynus namo / 150
Eilėraštis dukrytei / 151
Siūbuoja medžiai / 152
Pabuvimas prie ežero vėjuotą dieną ir grįžimas / 154
Pasivaikščiojimas rudenėjančia pamiške / 155
Pūkai viršum upės / 156
Rytmetis / 157
Kielėms, skrendančioms lietuje išilgai gelžkelio pylimo / 158
Pauzė III / 159
Lapų kritimas giedrą dieną / 160

V. **J. S. Bachas.** MIŠIOS SI MINOR

J. S. Bachas. Mišios si minor
I. VĖSIAM VĖSIAM SVELNIAUSIAME SESĖLYJE... / 163
II. Žydriems berniukų balseliams... / 165
III. Kartu su žmonėmis blaškėsi ir žvėrys... / 168
IV. KAŽKAS PAKEIS ZAIDIMO TAISYKLES... / 172
V. Stokimės... / 180

Литературно-художественное издание

Кайокас Дональдас
ЭХО МОЛЧАЩЕГО

Стихи

Художник Альфредас Жалис

На литовском языке

Издательство «Вага», 232600, Вильнюс, пр. Ленина 50

Grožinės literatūros leidinys

Kajokas Donaldas
TYLINČIOJO AIDAS

Eilėraščiai

Redaktorius A. A. Jonynas
Dailininkas A. Zalys
Meninis redaktorius R. Tumasonis
Techninė redaktorė R. Berteškaitė
Korektorė L. Girevičienė

ИБ № 5196

Duota rinkti 1988 02 23. Pasirašyta spaudai 1988 08 29. LV 05100. Leidinys 12286. Formatas 70×100/32. Popierius spaudos Nr. 1. Garnitūra „Literatūrinė", 10 punktų. Iškilioji spauda. 7,8 sąl. sp. l. 8,04 sąl. spalv. atsp. 4,2 apsk. leid. l. Tiražas 4000 egz. Užsakymas 2136. Kaina 50 kp „Vagos" leidykla, 232600, Vilnius Lenino pr. 50

Spausdino V. Kapsuko-Mickevičiaus spaustuvė, 233000, Kaunas, Lenino pr. 23

Kajokas D.

Ka-167 Tylinčiojo aidas: Eilėraščiai / Iliustr. A. Žalys.— V.: Vaga, 1988,— 189[1] p., iliustr.

Trečioji poeto knyga, kurioje vyrauja lyriniai žmogaus vietos pasaulyje, jį harmonizuojančios meilės, gyvenimo ir mirties apmąstymai. Saviti peizažiniai eilėraščiai, kuriuose gamta pastabiai siejama su žmogaus dvasine būsena. Atskirą knygos skyrių — „Tylinčiojo aidas" — sudaro eilėraščių proza ciklas.

K $\frac{4702390202—111}{M\ 852(08)—88}$ 38—88

BBK 84L7-5
L2

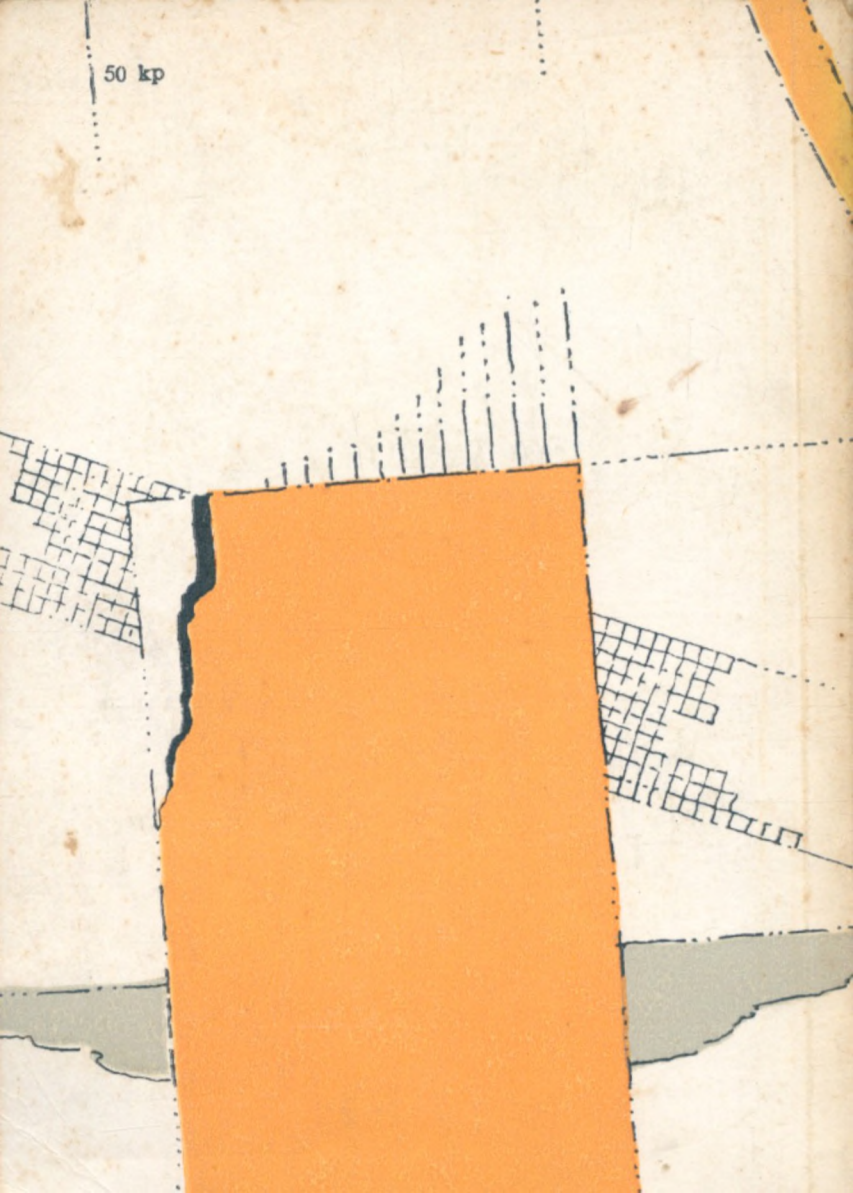
50 kp